

Kunskap och förväntningar hos kaninägare i Sverige

Frida Persson och Unni Stenmark

Självständigt arbete i djuromvårdnad • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Djursjukskötprogrammet
Uppsala 2022

Kunskap och förväntningar hos kaninägare i Sverige

Knowledge and expectations of rabbit owners in Sweden

Frida Persson och Unni Stenmark

Handledare: Maria Andersson, Sveriges lantbruksuniversitet, Husdjurens miljö och hälsa
Bitr. handledare: Anna Lundberg, Sveriges lantbruksuniversitet, Husdjurens miljö och hälsa
Examinator: Elin Svonni, Sveriges lantbruksuniversitet, Avdelningen för djuromvårdnad

Omfattning: 15 hp
Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E
Kurstitel: Självständigt arbete i djuromvårdnad
Kurskod: EX0994
Program: Djursjukskötprogrammet
Kursansvarig inst.: Institutionen för kliniska vetenskaper
Utgivningsort: Uppsala
Utgivningsår: 2022
Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd

Nyckelord: Omvårdnad, utfodring, sjukdom, skötsel, sällskaplighet, beteende, naturliga behov, välfärd

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Avdelning antrozologi

Sammanfattning

Det blir allt vanligare i Sverige och resten av världen att kaniner hålls som sällskapsdjur. Bristande kunskap om kaninens naturliga behov, beteende, omvårdnad och utfodring är trots detta inte ovanligt. Det skulle kunna leda till att kaniner införskaffas i tron om att de ska ha ett visst beteende eller skötas på ett visst sätt men som inte alls stämmer överens med en kanins faktiska behov. Därav är det intressant att undersöka hur svenska kaninägares förväntningar och kunskaper såg ut innan de skaffade kanin och huruvida dessa motsvarar verkligheten efter införskaffandet.

En enkät bestående av 24 frågor skapades för att undersöka respondenternas förväntningar inför införskaffandet av kaninen och hur verkligheten efter införskaffandet av kaninen motsvarade dessa förväntningar med avseende på naturliga behov, beteende, omvårdnad och utfodring. Enkäten publicerades i tre olika Facebookgrupper samt delades av Sveriges kaninvälfärdsförening på deras Facebooksida. Totalt 604 fullständiga svar inhämtades vilka har sammanställts och redovisas i denna rapport.

Kaninägandet motsvarade till stor del respondenternas förväntningar vilket troligtvis beror på att majoriteten av respondenterna hade ansvarat för en kanin tidigare, vilket i sin tur innebär att de både har kunskap och erfarenhet. Resultatet visar att en majoritet av respondenterna spenderade lika mycket tid på både skötsel och kel som de hade förväntat sig. De upplevde även att deras kanin sökte kontakt med människor i samma eller större utsträckning än de förväntat sig. När det kom till hur kelig kaninen var, var det stor variation mellan djurägarnas förväntningar och hur kelig kaninen visade sig vara. Vissa (30%) upplevde sina kaniner mer keliga än förväntat, 35% att de var mindre keliga än förväntat medan 31% ansåg att kaninen var lika kelig som de förväntat sig.

Utfodringsfrekvensen av olika fodermedel stämde bra överens med förväntningarna. Den skillnad som framkom i studien handlade om utfodringsfrekvensen av müsli. Det var en större andel respondenter som uppgav att de idag aldrig utfodrade sina kaniner med müsli än andelen som förväntat sig att aldrig utfodra med müsli. Samma mönster gällande utfodringen av müsli sågs hos såväl förstagångskaninägare som de som haft kanin tidigare. Inledningsvis fick respondenterna besvara frågor om bland annat tidigare erfarenhet av att äga kaniner, där en stor andel av respondenterna (76%) angav att de ansvarat för en kanin tidigare. Det här tros ha påverkat resultatet avsevärt och vidare studier krävs för att dra slutsatser om förväntningar hos de djurägare som inte tidigare ansvarat för en kanin. Studiens resultat är inte representativt för Sveriges alla kaninägare då det enbart var kaninägare som hade Facebook och aktivt deltog i någon av de utvalda Facebookgrupperna eller Sveriges kaninvälfärdsförenings Facebooksida som hade möjlighet att besvara enkäten.

Nyckelord: Omvårdnad, utfodring, sjukdom, skötsel, sällskaplighet, beteende, naturliga behov, välfärd

Abstract

Rabbits are becoming a more and more popular pet, both in Sweden and internationally. Despite this, lacking knowledge about the rabbits natural needs, behaviors, care and nutrition is not unusual. This could possibly lead to acquiring rabbits with expectations about their behavior or how to care for them which do not at all match rabbits actual needs. Therefore it's interesting to investigate what expectations Swedish rabbit owners had prior to acquiring a rabbit and how well these expectations were met after the acquisition.

A survey containing 24 questions was made to investigate the respondents' expectations around rabbit-owning and how the reality matched these expectations regarding natural needs, behaviors, care and nutrition. The survey was published in three different rabbit-themed Facebook Groups and was shared by Sweden's Rabbit Welfare Association on their Facebook Page. A total of 604 complete answers were obtained and used in the data compilation.

Owning a rabbit corresponded to a large extent the respondents' expectations. This is believed to be because the majority of the respondents previously had owned a rabbit which means they had both knowledge and experience. The results showed that the respondents spent as much time caring for their rabbit and cuddling with it as they expected they would. The owners thought their rabbits sought contact with humans as much as expected or more than expected. Regarding how cuddly the rabbit was, a big difference was seen between the rabbit-owner's expectations and how cuddly the rabbit was shown to be. Some (30%) thought their rabbit to be more cuddly than expected, 35% less cuddly than expected and 31% as cuddly as they expected.

The frequency in which the rabbit-owners fed the rabbit different types of fodder matched their expectations. One small but notable difference was that müsli was fed to a lower extent than expected. The same pattern was seen in both first time rabbit-owners and those who had previously owned a rabbit. The beginning of the survey contained a question about previously having owned a rabbit, which the majority (76%) of the respondents had. This is believed to have affected the result considerably and more studies are therefore needed to draw conclusions about first time pet owners. This study is not representative of all of Swedens' rabbit owners because of the distribution of the survey, only rabbit owners who had Facebook and were active in one of the selected Facebook groups or SKVF Facebook Page had the opportunity to participate in the survey.

Keywords: Care, nutrition, disease, companionship, behavior, natural needs, welfare

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	8
Figurförteckning	9
Förkortningar	10
1. Inledning	11
1.1 Syfte och frågeställningar.....	12
1.2 Litteraturbakgrund	13
1.2.1 Naturliga behov och beteenden	13
1.2.2 Omvårdnad	16
1.2.3 Utfodring	17
1.2.4 Levnadsmiljö	19
1.2.5 Kaninägares förväntningar och kunskaper	20
2. Metod och material	23
2.1 Litteraturstudie	23
2.2 Enkätstudie.....	24
2.2.1 Utformning av enkäten och insamling av data	24
2.2.2 Sammanställning av data	25
3. Resultat	28
3.1 Respondenten.....	28
3.2 Naturliga behov och beteenden	29
3.3 Omvårdnad.....	33
3.4 Utfodring.....	35
3.5 Levnadsmiljö.....	36
3.6 Fritextfråga	37
3.6.1 Naturliga behov och beteenden	38
3.6.2 Omvårdnad	38
3.6.3 Utfodring	39
3.6.4 Levnadsmiljö	39
3.6.5 Sjukdom.....	40
3.6.6 Veterinär	40
3.6.7 Övrigt.....	41
4. Diskussion	42

5. Konklusion	48
Referenser	49
Tack 54	
Bilaga 1.....	55

Tabellförteckning

Tabell 1. De olika kategorierna för svaren på frågan “Vad önskar du att du hade kunskap om innan du skaffade kanin?”	25
Tabell 2. Respondenternas fritextsvar på frågan “Om din kanin ligger tryckt mot marken med öronen spända mot huvudet och kisar med ögonen, vad kan det vara tecken på?” indelad i kategorier	33
Tabell 3. Indelning av fritextsvaren efter vad respondenterna önskat att de hade kunskap om innan införskaffandet av kanin.....	38
Tabell 4. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin beteende besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.	38
Tabell 5. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin omvårdnad besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.	39
Tabell 6. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin utfodring besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.	39
Tabell 7. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin levnadsmiljö besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.	40
Tabell 8. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin sjukdom besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.	40
Tabell 9. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin övrigt besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.	41

Figurförteckning

Figur 1. Fördelningen över huvudsakliga anledningen till respondenternas införskaffande av kanin.....	28
Figur 2. Fördelningen av var respondenterna valde att vända sig för information innan införskaffandet av kanin.	29
Figur 3. Respondenternas uppskattning av hur kelig deras kanin var på en tiogradig skala.....	30
Figur 4. Respondenternas uppskattning av hur ofta deras kanin sökte kontakt med människor på en tiogradig skala.	31
Figur 5. Fördelningen mellan vad respondenterna trodde följande beteende kunde vara tecken på: kaninen ligger tryckt mot marken med öronen spända mot huvudet och kisar med ögonen. Fler svarsalternativ var möjliga.....	32
Figur 6. Fördelningen över hur lång tid deltagande djurägare spenderade på att leka/kela med sina kaniner en genomsnittlig dag.	33
Figur 7. Fördelningen över hur lång tid deltagande djurägare spenderade på skötsel (klippa kor, borstning, rengöra bur/toalåda) en vanlig dag.....	34
Figur 8. Respondenternas angivna utfodringsfrekvens för fodermedlen hö, pellets, kaninmüesli, grönsaker, bladgrönt och grenar/gnagmaterial.	35
Figur 9. Respondenternas angivna förväntade utfodringsfrekvens för fodermedlen hö, pellets, kaninmüesli, grönsaker, bladgrönt och grenar/gnagmaterial.	36
Figur 10. Andelen av var kaninerna deltagande i studien huvudsakligen bodde uppdelat efter säsong.	37

Förkortningar

BRPS	Bristol Rabbit Pain Scale
IUCN	International Union for Conservation of Nature
RbtGs	the Rabbit Grimace Scale
RSPCA	Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals
PDSA	The People´s Dispensary for Sick Animals
SCB	Statistiska Centralbyrån
SJV	Statens jordbruksverk
SKVF	Sveriges kaninvälfärdsförening

1. Inledning

Kaninerna vi håller som sällskapsdjur idag härstammar från den europeiska kaninen, *Oryctolagus cuniculus* (Gibb 1990) och har blivit ett populärt sällskapsdjur. Enligt en rapport från PDSA (The People's Dispensary for Sick Animals) publicerad 2021 uppskattas antalet sällskapskaniner i Storbritannien till 900 000. Antalet sällskapskaniner i USA har mellan 2001 och 2006 ökat med en miljon (Shepherd 2008) och 2012 var kanin enligt SCB (Statistiska Centralbyrån) det tredje mest populära sällskapsdjuret i Sverige.

I det vilda lever den europeiska kaninen i kolonier (Buseth & Saunders; Bell 1983). De trivs i en artfrändes sällskap och sover, äter och leker tillsammans. Precis som vildkaniner behöver även tamkaniner en artfrände. En studie av Chu et al. (2004) visade på ökat stereotyp beteende hos kaniner som hölls ensamma jämfört med de som hölls i par. Seaman et al. (2008) fann i sin studie att kaninerna sökte social kontakt med en annan kanin i samma utsträckning som de sökte mat. Lundqvist & Madsen (2021) och Welsh et al. (2017) fann att främsta anledningarna till införskaffande av kanin var för sällskap. Trots detta menar Stapleton (2016) att en tillgiven djurägare inte kan ersätta en artfrände. Det är således intressant att undersöka hur mycket sällskap kaninägare förväntar sig av kaniner samt hur kaninernas naturliga sociala beteenden ser ut.

I en undersökning av Lundqvist & Madsen (2021) visade sig djurhälsopersonal vara den tryggaste kunskapskällan enligt djurägare. Trots det valde kaninägarna att främst inhämta kunskap på internet följt av sociala medier och först som tredje alternativ rådfrågades djurhälsopersonal. Welsh et al. (2017) fann att omplaceringspersonal ansågs vara bästa källan till information för nya kaninägare följt av andra kaninägare, internet och veterinärer. För djurägare som hade kanin var veterinär den andra vanligaste källan till kunskapsinhämtning. De två studierna visar att det finns en tilltro till djurhälsopersonal och att de spelar en viktig roll i utbildandet av kaninägare. För att kunna utbilda djurägare och genom det påverka deras förväntningar är det avgörande att djurhälsopersonal har kunskap och att de kan förmedla denna kunskap till djurägarna.

Då vi lever i en tid där information är lättillgänglig och alltid finns nära till hands är det intressant att ta reda på hur djurägares kunskaper och förväntningar kring kaniners sällskaplighet och sociala beteenden ser ut. Även förväntningar och kunskaper kring omvårdnad och utfodring är intressant att undersöka samt om djurägaren kan avgöra om kaninen är i behov av vård. Arbetet syftar till att undersöka detta och skrivs för en kandidatexamen inom djuromvårdnad.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med detta kandidatarbete är att undersöka vilka förväntningar kaninägare hade innan de införskaffade kanin och hur väl dessa förväntningar motsvarar kaninägandet med avseende på kaninens beteende samt dess omvårdnad och utfodring.

Frågeställningar:

- Vilka förväntningar hade djurägaren innan hen skaffade kanin med avseende på kaninens beteende samt dess omvårdnad och utfodring?
- Hur upplevde djurägarna att förväntningarna motsvarade verkligheten efter att kaninen införskaffats?
- Hur väl överensstämmer djurägarnas kunskaper med den fakta som finns idag om kaniner?

1.2 Litteraturbakgrund

1.2.1 Naturliga behov och beteenden

I det vilda lever den europeiska kaninen i underjordiska tunnelsystem där de bor tillsammans i kolonier uppdelade i grupper om 2–8 individer (Buseth & Saunders 2015; Bell 1983). Det finns ett välutvecklat socialt system där hanar och honor har separata linjära hierarkier (Von Holst et al. 2001; Surridge et al. 1999; Bell 1983). En individs position etableras och bibehålls genom slagsmål (Von Holst et al. 2001). Beteendemönstret kan influeras av tillgång till utrymme och ålder (Lehmann 1991). De högre uppsatta hanarna får tillgång till attraktiva partners och honorna tillgång till bra platser att bygga bo på (Bell 1983; Surridge et al. 1999). Enligt Von Holst et al. (2001) har högt rankade kaninhonor en högre reproduktiv framgång än de lågt rankade. Kaniner är sällskapliga djur som ofta ses vila tillsammans eller ägna sig åt ömsesidig putsning (Lehmann 1991; Mullan & Main 2007). Enligt Lehmanns (1991) observationer påverkades inte vilobeteendet av kön eller ålder. Buseth & Saunders (2015) beskriver i sin bok *Rabbit Behaviour, Health and Care* att vilken kanin som ger och vilken kanin som får mest omvårdnad beror på individens ranking i hierarkin och att kaninerna oavsett ranking trivs i en artfrändes sällskap. Vidare beskrivs det att kaniner kan bilda starka band med utvalda partners, något som stöttas av Lockleys (1961) observationer. Buseth & Saunders (2015) beskriver att även om kaniner är sociala har varje individ ett eget område i tunnelsystemet där de spenderar en viss tid separerade från andra kaniner. Kaniner är ofta revirhävdande och det kan ta tid för en ny kanin att bli accepterad i flocken. Om individen inte accepteras av flocken kan den jagas iväg. Slutligen menar Buseth & Saunders (2015) att då kaninerna har fiender både ovan och under markytan krävs det att de är alerta och försiktiga. Författarna menar att det är av den anledningen kaniner ofta betar i grupp, så att en kanin alltid kan hålla utkik efter fiender och på så vis varna gruppen. Till exempel genom att stampa med bakbenen (Buseth & Saunders 2015).

Precis som i det vilda behöver även tamkaniner en artfrände. I Statens jordbruksverks författningssamling Kap. 8 (SJVFS 2019:15) beskrivs det bland annat att kaniner bör hållas med en artfrände. En studie gjord på laboratoriekkaniner visade på ökat stereotypt beteende såsom grävande samt golv- och gallerbitande hos kaniner som hölls ensamma i en mindre bur jämfört med kaniner som hölls i par i en dubbelt så stor bur. De kaniner som hölls ensamma rörde sig även mindre än de som hölls i par. Om orsaken till detta var avsaknaden av artfrände eller bristen på utrymme är inte något artikelförfattarna fastställt (Chu et al. 2004). I en studie av Seaman et al. (2008) sökte kaninerna social kontakt med artfrände i samma utsträckning som de sökte mat. Detta visar på hur stort behov kaniner har av den sociala kontakten med en annan artfrände. En studie av Podberscek et al. (1990)

jämförande beteenden hos gruppållna kaniner i inhägnader och kaniner som hölls ensamma i bur fann att kaninerna som hölls i inhägnad uppvisade fler tecken på komfort samt undersökande beteenden. Kaninerna som hölls ensamma i bur uppvisade i högre frekvens beteenden som att äta, vila, stå och dricka än kaninerna som hölls i inhägnad, något som författarna tror kan bero av brist på socialt stimuli. Mullan & Main (2007) fann att kaniner som levde tillsammans med en annan kanin spenderade 70% av sin vilotid vilandes intill sin artfrände. Hos kaniner som huserades tillsammans med en artfrände utgjorde social interaktion med annan kanin 31,4% av observationerna. I studien var det ovanligt att se en kanin vila ensam om dennes kamrat vilade samtidigt (Mullan & Main 2007).

Fältobservationer av Lockley (1961) visade att kaniner i vissa fall höll ihop i par i längre tid än ett år och observationerna som gjordes bekräftade författarens misstankar om att varje hankanin har en föredragen hona. Hanen har i flera fall visat sig återvända till sin föredragna hona efter att ha jagat andra honor (Lockley 1961). Rooney et al. (2014) fann att över 25% av de kaniner i studien som levde med en artfrände uppvisade beteenden som antydde att paret inte var kompatibelt. Dessa beteenden var exempelvis att kaninerna jagade varandra, slogs eller undvek varandra. Rooney et al. (2014) belyser vikten av att kaninerna som hålls ihop är kompatibla med varandra och introduceras på rätt sätt. Mykytowycz & Hesterman (1975) undersökte aggression hos vilda och tama kaniner när en ny kanin placerades i samma inhägnad som en redan befintlig kanin. I studien fann de att alla kaniner, oberoende av kön och om de var vilda eller tama, försvarade sitt hem genom att slåss. I en översiktsartikel av Speight (2016) beskrivande hur djurägare bör ta hand om sin kanin menar författaren att introduktion av två för varandra okända kaniner bör ske på en neutral yta och att kaninerna inte bör separeras när de blivit introducerade (Speight 2016). Dock saknas studier kring vilka metoder som är optimala för att introducera två kaniner. Buseth & Saunders (2015) beskriver att hankaniner kan bli goda vänner så länge samtliga är kastrerade och försiktighetsåtgärder vidtas. Vidare beskriver författarna att det verkar vara lättare för hankaniner att få en välfungerande långvarig relation om de har växt upp tillsammans och kastrerats så fort testiklarna kommit ner i scrotum. Att kastrera en hankanin skulle även kunna leda till att beteenden så som att skvätta urin avtar (Mykytowycz & Fullagar 1973 se Crowell-Davies 2007). Honkaniner tolererar enligt Buseth & Saunders (2015) generellt varandra bra men intakta honor påverkas av hormoner under brunst och kan då börja försvara sin boplats mer, vilket kan leda till konflikt paret emellan. Enligt Buseth & Saunders är hållning av en kastrerad hona tillsammans med en kastrerad hane det som rekommenderas. Kaninerna bör hållas på en sådan yta att de kan komma ifrån sin partner om de skulle vilja samt kunna jaga och fly från varandra för att skapa och upprätthålla en hierarki (Buseth & Saunders 2015; Lehmann 1991; Rooney et al 2014).

Vissa djurägare väljer att hålla kanin och marsvin ihop, något som inte rekommenderas (Shomer et al. 2015; Sachser et al. 2007). I en studie av Sachser (1998) gjordes ett preferenstest där ett marsvin fick välja mellan att vistas i en inhägnad med ett annat marsvin eller i en inhägnad tillsammans med en dvärgkanin. Marsvinet sökte i högre grad kontakt med ett annat marsvin än vad den sökte kontakt med dvärgkaninen. Vidare visade studien att kaninerna och marsvinen hade olika dygnsrytm och olika sätt att kommunicera på. Resultaten tyder på att marsvin och kaniner inte bör hållas tillsammans (Sachser et al. 2007; Sachser 1998). Ytterligare en anledning till att hålla isär marsvin och kaniner är enligt RSPCA (Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals) att det finns en ökad skaderisk, framför allt hos marsvinet. Detta då kaninen kan råka sparka marsvinet med sina kraftfulla bakben eller göra försök till att para sig med marsvinet och på så vis riskera att skada marsvinets rygg (RSPCA 2022) Slutligen kan parasiten *Encephalitozoon cuniculi* och bakterien *Bordetella Bronchiceptica* spridas mellan arterna om de lever tillsammans (Shomer et al. 2015).

Att gräva är för kaniner ett naturligt beteende. I det vilda är det främst honorna som gräver tunnlar (Lockley 1961; Harcourt-Brown 2002). En studie av Lockley (1961) observerade grävbetende även hos kaninhanar men enligt författaren observerades honan gräva mer systematiskt än hanen. I Jordbruksverkets föreskrifter beskrivs det att grävande djur bör ha gräv möjligheter (SJVFS 2019:15 L80) och Djurskyddslagen beskriver i kap 2 §2 att djur ska hållas och skötas på ett sådant sätt att de kan utföra sådana beteenden som de är starkt motiverade för och som är viktiga för deras välbefinnande.

Kaniner är bytesdjur (Mcbride 2017) vilket innebär att de kan vara svårt att upptäcka de första förändringarna i beteende som tyder på sjukdom eller smärta (Goldberg 2017). En studie utförd på honkaniner som kastrerats visade att kaninerna som var smärtpåverkade bland annat var mindre aktiva, kisade med ögonen och åt mindre, jämfört med när de inte upplevde smärta. Resultatet visade även att kaninerna uppvisade färre smärtbeteenden då en människa var med i rummet jämfört med när kaninen var själv, vilket tyder på att kaniner aktivt döljer sin smärta (Pinho et al. 2020). I en studie utförd av Keating et al. (2012) undersökandes hur väl krämen Emla smärtlindrade kaniner vid örontatuering utformades i samband med detta RbtGs (the Rabbit Grimace Scale) för smärtbedömning. Parametrar som skalan inkluderade och baserade bedömningen på var hur ihopdragna ögonen var, formen på kaninens kinder, nosens form, morrhårens form och position och öronens position. Tecken på smärta ansågs då vara att kaninen kisade med ögonen, hade insjunkna kinder, nosen var formad som ett "V", morrhåren rakare och mer dragna mot kaninens kind och att öronen låg

bakåt tryckta mot kroppen. Öronens position och hur ihopdragna ögonen var bedömdes också var relevanta parametrar för bedömning av smärta när Benato et al. (2021) utformade BRPS (Bristol Rabbit Pain Scale). Övriga parametrar skalan studerade var kaninens uppförande, hållning och rörelse. Även i denna studie var kisande ögon och att kaninens öron låg tryckta bakåt mot kroppen tecken på att kaninen hade ont. Andra tecken på smärta var enligt denna smärtskala icke-responsivt beteende trots förändring i omgivningen, inaktivitet, en stel kroppsposition där kaninens ben hade placerats under kroppen eller att kaninen tryckte magen mot marken och att kaninen inte tvättade sig.

1.2.2 Omvårdnad

I det vilda sjunker kaninens klor in i gräs eller i marken, vilket bibehåller fotens kontakt med marken och undviker onödigt tryck. När klorna inte kan tränga in i markytan höjs tassens framdel och leder till en ökad belastning på baktassarna (Buseth & Saunders 2015). Det ökade trycket kan då leda till pododermatit (Buseth & Saunders 2015), en multifaktoriell sjukdom som huvudsakligen yttrar sig på bakbenens undersida (Ruchti et al. 2018). I en studie utförd i Schweiz på gruppållna kaniner inomhus undersöktes riskfaktorer för utvecklande av pododermatit. Studien fann att de största riskfaktorerna var för långa klor och övervikt (Ruchti et al. 2018).

Ett fuktigt underlag och fuktiga trampdynor leder lätt till skador. Ett underlag kontaminerat av urin och avföring kan leda till sekundära bakterieinfektioner (Wold et al. 2019) samt att ammoniak sprids i närliggande luft (Lindberg et al. 1987 se Wolf et al. 2019) vilket i sin tur kan leda till att kaninen utvecklar konjunktivit och respiratorisk sjukdom (Hartung, 1990 & Marten, 2000 se Wolf et al. 1990). Då ökad risk för pododermatit finns hos överviktiga djur bör behandlingen bestå av viktminskning och kaninen bör hållas på ett torrt och rent underlag, förslagsvis bomullsströ, för att undvika vidare skador (Wolf et al. 2019).

Enligt Jordbruksverkets föreskrifter bör tillsyn av kaninen ske minst en gång per dag (SJVFS 2019:15 L80). Kaniner med sådan päls att de inte kan rengöra sig själva bör få pälsvård och angorakaniner bör klippas en gång var tredje månad. Klorna ska klippas vid behov och inspekteras regelbundet (SJVFS 2019:15). Djurägare är skyldiga enligt djurskyddslagen Kap. 2 § 2(2018:1192) att sköta sina djur på ett sådant sätt att deras välfärd främjas, att deras naturliga beteenden kan utföras och att beteendestörningar förebyggs. Djur ska enligt Djurskyddslagen kap 2 §1 behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. Lagen reglerar även i kap 2 §3 att den som håller djur eller på annat sätt tar hand om djur ska besitta

tillräcklig kompetens för att tillgodose djurets behov. Om ett djur är sjukt eller skadat är djurägaren skyldig enligt djurskyddslagen Kap 4 §1 (2018:1192) att förse djuret med nödvändig vård. Vården ska vid behov ges av veterinär eller övrig djurhälsopersonal enligt lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso och sjukvård. Om djuret utsätts för allvarligt lidande som inte kan lindras ska den avlivas.

1.2.3 Utfodring

Kaninen är en herbivor (Cooper et al. 2011) och i det vilda består kaninens kost huvudsakligen av olika sorters gräs (Williams et al. 1974). Dieten kompletteras under vår och sommar med tvåhjärtbladiga växter och mossor (Bhadresa 1977). Dessa typer av foder innehåller svårsmälta fibrer (Harcourt-Brown 2002). Kaninens magtarmsystem är komplext och dess funktion är beroende av en diet innehållande svårsmälta fibrer för att bibehålla motiliteten i cecum och colon (Davies & Davies 2003; Jenkins 2001). I en studie av Bellier & Gidenne (1995) sågs minskad passagehastighet i cecum och colon hos kaniner som erbjöds en diet innehållande låg mängd fiber. De flesta vanliga problem i magtarmsystemet hos sällskapskaniner kan höra ihop med en felaktig diet och för snabba foderbyten (Davies & Davies 2003). I en studie utförd av Bennegadi et al. (1995) undersökande hur fiberbrist påverkade den växande kaninen fann de att de kaniner som erbjöds en diet med minskad mängd fibrer hade dubbelt så hög risk att utveckla magtarmrelaterade problem och sjukdomar. Om djurägare vill utfodra med pellets bör därför en sort bestående av långa osmältbara fibrer väljas (Davies & Davies 2003). Frukt, spannmål och kolhydratrika eller fettbaserade fodermedel som kaninmüsli bör undvikas helt av samma anledning (Davies & Davies 2003; Meredith et al. 2015).

Meredith & Prebble (2017) fann i sin studie ett möjligt samband mellan en diet enbart bestående av müsli och utveckling av magatoni. Kaninerna i studien som enbart utfodrades med müsli producerade avföring som var mindre och mer oregelbunden jämfört med avföringen från kaniner som utfodrades med hö. Detta utseende på avföringen har setts vid tidiga stadier av magatoni (Lord 2012 se Meredith & Prebble 2017; Harcourt-Brown et al. 2014 se Meredith & Prebble 2017). Tecken på magatoni kan vara att kaninen slutar äta, har minskad aptit samt minskad eller upphörd avföring (Harcourt-Brown 2002; Fisher 2010). Faktorer som ofta kopplas till magtoni är stressorer i levnadsmiljön, smärta och en felaktig diet (Harcourt-Brown 2002; Fisher 2010). Påverkade kaniner visar ofta tecken på obehag genom att vara icke-responsiva och inaktiva samt genom att trycka öronen bakåt och med ögonen (Benato et al. 2021). I en studie av Girolamo et al. (2016) fann de att ålder, misstanke om systemisk sjukdom och magatoni kunde kopplas till

en högre dödlighet. I samma studie observerades det även att kaniner som inte hade haft avföring 12 timmar innan ankomst till klinik hade dubbelt så hög risk att avlida jämfört med andra kaniner. I en studie av O'neill et al. (2020) undersökande sjukdomsprevalens och dödsorsaker hos sällskapskaniner som vårdats på klinik i England fann de att ileus och anorexi stod för 12,7% av dödsfallen i den grupp där dödsorsak var möjligt att fastställa. Davies & Davies (2003) menar att de gastrointestinala problemen ofta kan undvikas om kaninen äter en kost huvudsakligen bestående av hö.

Då kaninens tänder växer under hela livet (Cooper et al. 2011) kan en felaktig diet även medföra tandsjukdomar. I en studie undersökande hur kosten påverkade tillväxten av tänderna hos unga kaniner visade en del av kaninerna som utfodrades med en diet endast bestående av kaninmüsli tecken på tandsjukdom. Kaninerna i de andra kategorierna som alla hade hö i sin diet uppvisade inga tecken på tandsjukdom (Meredith et al. 2015). Anledningen till detta är att grovfoder som hö och gräs förlänger ättiden och nöter på tänderna vilket motverkar tandproblem (Steedle et al. 1983 se Meredith et al. 2015).

Att tamkaniner främst äter torr föda såsom hö och pellets medför att de inte intar vatten i samband med födan i samma utsträckning som vildkaninen (Francis 2012 se Buseth & Saunders 2015). Ett otillräckligt vattenintag kan hos kaniner leda till nedsatt foderintag, ökad risk för urinvägsinfektioner (Kamphues et al. 2009 se Tschudin et al. 2011) och dehydrering med hemokoncentration som påföljd. Även hypertermi, utmattning och i värsta fall död kan vara en följd av ett otillräckligt vattenintag (Pond et al. 2005 se Tschudin et al. 2011). Kaninerna i studien av Tschudin et al. (2011) föredrog att dricka från skålar istället för vattenflaskor. De kaniner som drack ur skål hade en högre vattenkonsumtion och skål rekommenderades därför av författarna.

Hur djurägare bör utfodra sina kaniner regleras i Sverige av både Djurskyddslagen och Jordbruksverkets föreskrifter (SFS nr: 2018:1192 4§; SJVFS 2019:15). I Djurskyddslagens fjärde paragraf beskrivs de att djur ska ges tillräckligt med foder och vatten som är av god kvalitet. Foder, vatten och utfodringsrutiner ska anpassas efter djurets behov (SFS nr: 2018:1192 4§). Jordbruksverkets föreskrifter tydliggör bland annat att kaniner bör ha fri tillgång till grovfoder och att samtliga foderbyten ska ske successivt, särskilt övergång från hö till färskt gräs (SJVFS 2019:15). Vidare beskrivs i författningssamlingen att vid hållande av kanin i en omgivningstemperatur under 0°C bör kaninen få varmt vatten minst två gånger om dagen.

1.2.4 Levnadsmiljö

Vildkaninen är ett bytesdjur (Mcbride 2017), vilket medför att många olika miljöer kan innebära fara (Buseth & Saunders 2015). I det vilda är öppna ytor riskfyllt att befinna sig på (Buseth & Saunders 2015) och kaninen spenderar en stor del av sin vakna tid i tunnelsystem (Monclús & Röde 2008; Crowell-Davies 2021). När vildkaninen lämnar dessa tunnlar görs det ofta i grupp, där en medlem i gruppen är ansvarig för att "spana" efter fara (Monclús & Röde 2008; Crowell-Davies 2021). Det är därför viktigt att levnadsmiljön vid hållning av sällskapsdjur utformas med detta i åtanke (Buseth & Saunders 2015).

I Statens jordbruksverks författningssamling beskrivs det att kaniner ska hållas i en berikad miljö med halkfritt golv och ha tillgång till gnagmaterial. Berikning innebär att sådan inredning ska finnas så att kaninen antingen kan gömma sig, sitta på en upphöjd plats, klättra eller att fodret erbjuds på ett sådant sätt att det stimulerar födosöksbeteende (SJVFS 2019:15 L80). I en studie av Berthelsen & Hansen (1999) fann de att laboratoriekkaniner med tillgång till hö spenderade mer tid på födosöksbeteende och mindre tid på stereotyp beteende, exempelvis att gnaga på galler, än de kaniner som inte hade tillgång till hö. Dessa beteenden tyder enligt Berthelsen & Hansen (1999) på en låg stress hos djuren och att hö berikar miljön och har en positiv effekt på beteendet hos laboratoriekkaniner. I Statens jordbruksverks författningssamling beskrivs det även att djur som har behov av att gräva bör ha möjlighet att utföra det beteendet (SJVFS 2019:15 L80). I Speights (2016) översiktsartikel behandlande skötselråd av kanin till djurägare menar författaren att det allra bästa är om kaninen har tillgång till ett område i sin inhägnad där den kan gräva fritt. Djurägarna rekommenderas även att vara uppmärksamma så att inte kaninen gräver sig ut och om risk för det finns kan ett nät grävas ner i marken. Om det inte är möjligt att försäkra kaninen med ett sådant grävområde anser Speight (2016) att en stor plastlåda med jord eller kompost kan erbjudas kaninen.

Vid gruppållning av kaniner i Sverige reglerar Statens jordbruksverks författningssamling att det ska finnas tillräckligt antal hyllor så att samtliga individer oavsett antal kan ligga upphöjt och gömma sig utan att störas av varandra. Någon form av material som det går att bygga bo av bör finnas där kaninerna hålls. Vidare beskriver författningssamlingen att nätbotten endast får användas på betesburar eller andra burar som står direkt på marken och att där nätbotten är olämpligt ska passande strömedel användas (SJVFS 2019:15 L80). När kaniner hålls i burar utomhus bör dessa under vinterhalvåret inte placeras direkt på marken (SJVFS 2019:15 L80) då buren kan kylas ned underifrån (SJV 2022).

För en kanin i Sverige som väger 2–3,5 kg är minsta tillåtna yta 0,7 m². Vid gruppållning av kaniner i den storleken ska varje enskild individ ha 0,35 m²

(SJVFS 2019:15 L80). En studie undersökande djurägares upplevelser kring hållande av kaniner, mårddjur och gnagare som sällskapsdjur visade att djur som kunde röra sig fritt på en yta av minst 10 m² längre än 7 timmar per dag uppvisade färre stereotypier än djur som inte gavs samma möjlighet (Normando, S & Gelli, D 2011). Trocino et al. (2014) har funnit liknande resultat när de studerat beteende och välfärd hos växande kaniner. De kaniner som hölls i större inhägnader sprang, stod på bakbenen och hoppade mer än kaniner som hölls i mindre burar. De utvecklade även stereotypa beteenden i mindre uträkning.

Minsta tillåtna höjd vid hållning av sällskapskanin i Sverige är 0,5 m för en kanin som väger under 2 kg och 0,6 m för en kanin som väger mellan 2 upp till 3,5 kg (SJVFS 2019:15 L80). En studie har visat att kaniner som hålls i burar med tak högre än 75cm står upp mer än de som hålls i burar med lägre tak (Princz et al. 2008). Att stå på bakbenen tränar muskler och skelett och kaniner som inte ges möjligheten att kunna stå på bakbenen skulle kunna utveckla muskuloskeletala hälsoproblem enligt Rooney et al. (2014).

1.2.5 Kaninägares förväntningar och kunskaper

I en enkätstudie av Welch et al. (2017) undersöktes faktorer associerade med kaninägares kunskap om omvårdnad och kastrationsstatus av ägd kanin. Totalt deltog 2890 kaninägare där 84% var från USA och Kanada. Resterande kaninägare var från övriga delar av världen. I studien ställdes bland annat frågan om vilken som var den främsta anledningen till införskaffande av den senast erhållna kaninen. De mest valda svarsalternativen var för sällskap (32,1%), för att ge en herrelös kanin ett hem (29,1%) samt för sällskap till en ensam kanin (29,1%). I studien ställdes även frågan om den ägda kaninen hade sällskap av en artfrände, där svarade 50,5% ja och 48,6% nej.

I Storbritannien utfördes en enkätstudie av Oxley & Kogan (2018) med syftet att undersöka hur kaninägare använder kaninrelaterade Facebook-grupper samt om och hur dessa grupper används för information om kaniners hälsa. De vanligaste anledningarna till att respondenterna gick med i kaninrelaterade Facebook-grupper var för att hålla sig uppdaterad om kaninrelaterad information (84,9%), lära sig mer om kaniner (78%) och att diskutera kaniner med likasinnade (71,1%). Strax över hälften av respondenterna (52,3%) gick med i kaninrelaterade Facebook-grupper för att få hälsoråd om kaniner. Det fanns möjlighet för respondenten att fritt beskriva ett exempel på ett kaninrelaterat hälsoproblem som den frågat om. Vanligast var problem relaterade till "Digestion/diet/avföring/gas/urin/urinblåsa" (18,2%) och "Magatoni" (15,9%). Respondenterna fick även frågan om vilken deras primära källa till information om kaniners hälsa är. Veterinär var den

vanligaste källan (46,7%), följt av Facebook-grupper (17,1%). Artikelförfattarna föreslog att djurhälsopersonal skulle kunna bli mer aktiva i kaninrelaterade Facebook-grupper för att förbättra kvaliteten på information som delas och få en bättre insikt i vad som oroar kaninägarna.

Mullan & Main (2007) undersökte beteenden och personlighet hos sällskapskaniner samt deras interaktioner med sina ägare. Av de 102 deltagande kaninerna var det 54 kaniner som hölls med en artfrände och 48 kaniner som hölls ensamma. Kaninerna som hölls med en artfrände uppvisade fler sociala interaktioner än de som hölls ensamma. Ägare som var bekväma med att hantera sina kaniner var mer troliga att beskriva kaninen med ord som kopplades till att de var mentalt alerta samt att de tycker om mänskligt sällskap. Kaninägare som var bekväma med att hantera sin kanin var mer benägna att hantera kaninen oftare. Kaninen hanterades oftare om den hade ägts i mindre än ett år, var yngre än ett år gammal eller om den bodde ensam. Studien visade även att kaniner som bodde ensamma var mindre benägna till att göra försök till motstånd när de hanterades av sin ägare. Honkaniner beskrevs i högre utsträckning med ord som indikerade antisociala eller negativa personlighetsdrag (Mullan & Main 2007).

I en enkätstudie utförd i USA (Mayer & Brown 2017) om kaninägares erfarenhet och uppfattning av att äga kanin undersöktes bland annat djurägares upplevelse av hur bra veterinärvård som kunde hittas och hur de valde att utfodra sina kaniner. Studien fick 959 svar varav majoriteten av respondenterna (93,4%) var bosatta i USA och resterande (6,7%) i Europa och Australasien. Djurägarna fick även svara på frågor om med vad och hur ofta de utfodrade sina kaniner med olika typer av foder. Av respondenterna var det 90,9% som erbjöd kaninerna fri tillgång till hö, 5,2% erbjöd begränsade mängder, 1,4% erbjöd hö som godis och 2,5% erbjöd aldrig sina kaniner hö. Av respondenterna gav 8,8% sina kaniner fri tillgång till pellets medan majoriteten (82,4%) svarade att de utfodrade i begränsade mängder. Fyra procent av respondenterna utfodrade aldrig sina kaniner med pellets och 4,8% erbjöd pellets som godis då och då. Det var 0,7% av respondenterna som gav sina kaniner fri tillgång till müsli, flingor eller korn. Begränsade mängder av müsli, flingor eller korn gavs av 3,8% och 12,9% gav det som godis vid enstaka tillfällen. Majoriteten av respondenterna (82,7%) utfodrade aldrig sina kaniner med müsli, flingor eller korn (Mayer & Brown 2017).

2. Metod och material

2.1 Litteraturstudie

För att kunna sätta resultatet i enkätstudien i relation till annan forskning inom ämnet utfördes en litteraturstudie. Sökandet av materialet har skett på sökmotorerna Pubmed och Primo. Sökord som användes i olika kombinationer var: Rabbit, Behavior, Domestic, Social, Nutrition, Husbandry, Popularity, Oryctolagus Cuniculi, Warren, Ranking, Pain Scale. Artiklar skrivna på annat språk än svenska och engelska har sorterats bort med undantag av en artikel på tyska. Dessa artiklar har legat till grund för litteraturbakgrunden.

Utöver de vetenskapliga artiklarna har information inhämtats från SCB, Jordbruksverket, Djurskyddslagen, PDSA, RSPCA, IUCN (International Union for Conservation of Nature), samt ett studentarbete. SCB har använts för statistik om hur populära kaniner är som sällskapsdjur. Djurskyddslagen och Jordbruksverkets rekommendationer och bestämmelser kring skötsel av kanin omnämns ett flertal gånger i litteraturbakgrunden för att kunna lyfta hur hållningen av kanin som sällskapsdjur i Sverige regleras av lagen. En rapport från PDSA (The People's Dispensary for Sick Animals) har använts för att kunna lyfta hur vanligt det är att kaniner hålls som sällskapsdjur. En bok utgiven av IUCN nämns i inledningen för att möjliggöra en förklaring kring var dagens sällskapskanin härstammar ifrån. Artikelförfattarna har i inledningen även refererat till ett studentarbete för att lyfta tidigare arbeten som undersökt hur djurägare hämtat kunskap och primära anledningen till införskaffande av kanin. Boken Rabbit Behavior, Health and Care har använts som referens för att komplettera de delar där studier beskrivande kaninens naturliga behov och beteenden samt hur dessa beteenden ser ut hos vilda kaniner inte fanns tillgängliga.

2.2 Enkätstudie

En nätbaserad enkät utformades utifrån frågeställningarna. Målgruppen utgjordes av personer i Sverige över 18 år som just då ägde kanin. Respondenter som ägde flera kaniner ombads att svara utifrån den kanin djurägaren skaffade senast.

2.2.1 Utformning av enkäten och insamling av data

En webbaserad enkät utformades i programmet Netigate. Enkäten innehöll totalt 24 stycken frågor (Se bilaga 1). Frågorna var i huvudsak utformade som skalfrågor och kategorifrågor med slutna svarsalternativ. Enkätfrågorna var uppdelade inom följande ämnesområden: Respondenten, Naturliga behov och beteenden, Omvårdnad, Utfodring och Levnadsmiljö.

I den inledande delen av enkäten fick respondenten information om arbetet och hur deras personuppgifter och svar kommer att behandlas. De fick även information om att förväntad svarstid var mellan fem och tio minuter. De första två frågorna, "Samtycker du till villkoren?" och "Ansvarar du för en kanin just nu?" var utformade så att om respondenten valde svarsalternativet "Nej" så kom de till slutet av enkäten. Om respondenten svarade att kaninen införskaffats för slakt/produktion avslutades enkäten då målgruppen för arbetet var personer som höll kaniner som sällskapsdjur. Även andra frågor var utformade på ett sätt så att vissa svarsalternativ påverkade vilka frågor respondenten fick svara på härnäst. Detta gjorde att alla respondenter inte fick alla följdfrågor. Avslutningsvis ställdes en fråga med ett öppet svar där respondenterna fick skriva fri text om vad de önskade att de visste innan de införskaffade kanin.

Innan enkäten publicerades testades den av handledaren, anhöriga till författarna och en mindre grupp djursjukskötare studenter. Detta för att säkra att frågorna var utformade på ett bra sätt och att enkäten fungerade som det var tänkt. Efter testomgången gjordes några mindre ändringar i formuleringen av frågorna och enkäten publicerades sedan i Facebook-grupperna "Kaniner som sällskapsdjur <3", "Allt om våra kaniner" och "Inomhus kaniner". Samtliga grupper hade kanin som sällskapsdjur i fokus. SKVF kontaktades även för att få vidare spridning och marknadsförde sedan enkäten på sin Facebooksida. Enkäten hölls öppen i två veckor.

2.2.2 Sammanställning av data

653 stycken svar mottogs, varav 604 var fullständiga. Enbart fullständiga svar användes vid sammanställningen av data. Sammanställningen av data gjordes av Netigate och överfördes sedan till diagram i Microsoft Word. Frågan “Är detta den första kanin du ansvarat för?” bröts ner för att kunna så att det skulle bli tydligt hur de som haft kanin tidigare och de som inte haft det har svarat på frågorna.

Svaren till de två frågor där respondenten hade möjlighet att skriva fritext sorterades manuellt in i olika kategorier i Google Kalkylark. Vissa respondenter gav flera olika svar på frågorna och hamnade därför i flera olika kategorier. Kriteriet för att ett svar skulle sorteras in i en kategori var att respondenten antingen skrev det aktuella kategorinamnet eller beskrev det med andra ord.

Vad önskar du att du hade kunskap om innan du skaffade kanin?

Totalt 297 svar inhämtades. Svaren delades in i olika kategorier (Se tabell 1).

Tabell 1. De olika kategorierna för svaren på frågan “Vad önskar du att du hade kunskap om innan du skaffade kanin?”.

Kategori	Förklaring	Underkategorier
Ej svar på fråga	Svaret besvarar inte frågan. Dessa svar uteslöts från resultatet.	
Inget/Redan tillräcklig kunskap	Respondenten svarar att den redan har tillräcklig kunskap och/eller att det inte var något den önskade kunskap om innan. Dessa svar uteslöts från resultatet.	
Naturliga behov och beteenden	Svar relaterade till kaninens beteende.	“Rumsrenhet”, “Beteende”, “Gnag/gräv”, “Kroppsspråk”, “Sällskaplig”, “Ej sällskaplig” och “Parning”

Omvårdnad	Svar relaterade till omvårdnad av kaninen.	“Hantering”, “Stödmatning/Första hjälpen”, “Tidskrävande/Mycket jobb”, “Aktivering/träning”, “Rent hemma/i buren” samt “Päls- och klovård”.
Utfodring	Svar relaterade till utfodring av kaninen.	”Pellets”, “Bladgrönt”, “Hö”, “Foder allmänt” och “Gnagmaterial”
Levnadsmiljö	Svar relaterade till kaninens levnadsmiljö.	”Behov av kaninkompis”, ”Kaninsäkring”, ”Aktivering”, ”Toalett” och ”Bur/levnadsyta”
Sjukdom	Svar relaterade till sjukdom hos kaninen.	”Rasspecifika sjukdomar/besvär”, ”Tecken på sjukdom /smärta”, ”Parasitsjukdomar”, “Magrelaterade sjukdomar/besvär”, “Tumörsjukdomar” och “Sjukdomar allmänt”
Veterinär	Svar relaterade till veterinärvård och kunskap hos veterinärer.	
Övrigt	Svar som var svåra att placera i annan kategori.	“Försäkring”, “Uppfödare”, “Vaccin”, “Reproduktion”, “Kostnad”, “Anatomi”, “Avlivning”, “Ihopsättning” och “Djurägartillgivenhet”.

Av 297 svar hörde 13 stycken till kategorin “Ej svar på fråga” och “Inget/Redan tillräcklig kunskap”.

Om din kanin ligger tryckt mot marken med öronen spända mot huvudet och kisar med ögonen, vad kan det vara tecken på?

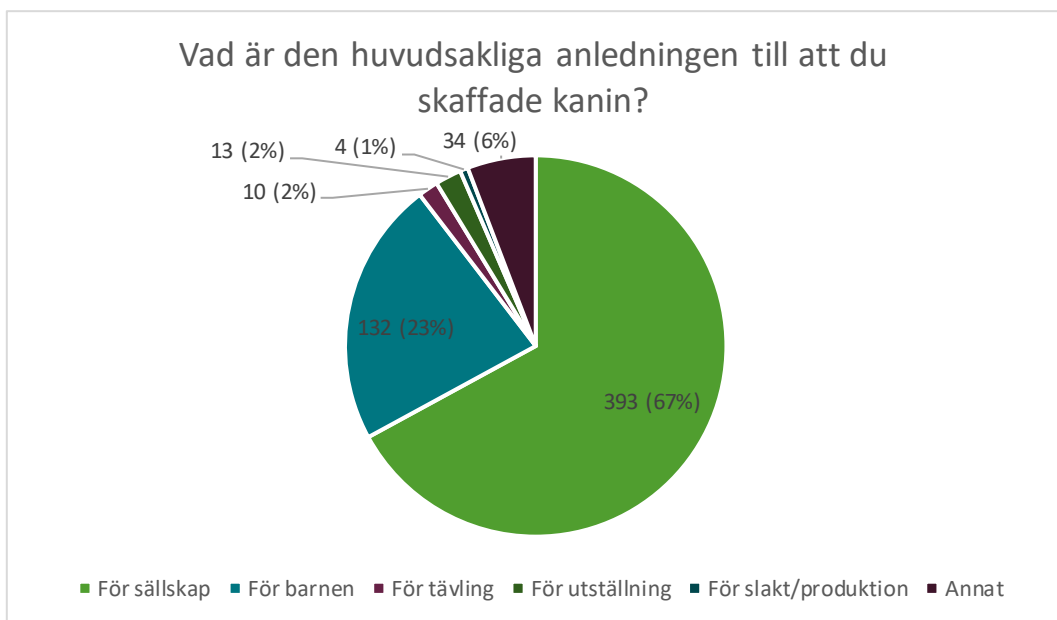
På denna fråga i enkäten gavs respondenterna möjligheten att välja svarsalternativet "Annat" och då skriva fritext. Totalt 29 svar inhämtades. Dessa svar delades in i kategorierna "Något är fel", "Smärta", "Avslappnad", "Svårtolkat svar" och "Rädsla". Inom kategorin "Svårtolkat svar" hamnade de svar som inte tydligt kunde placeras i en kategori.

3. Resultat

3.1 Respondenten

Majoriteten av respondenterna var mellan 31–40 år (32%), en stor andel var 41–50 år (28%), en något mindre andel var mellan 22–30 år (22%). Det var även respondenter över 50 år (11%) som deltog och 6% av respondenterna var i åldrarna 18–21 år. 1% uppgav att de ej ville uppgiva sin ålder.

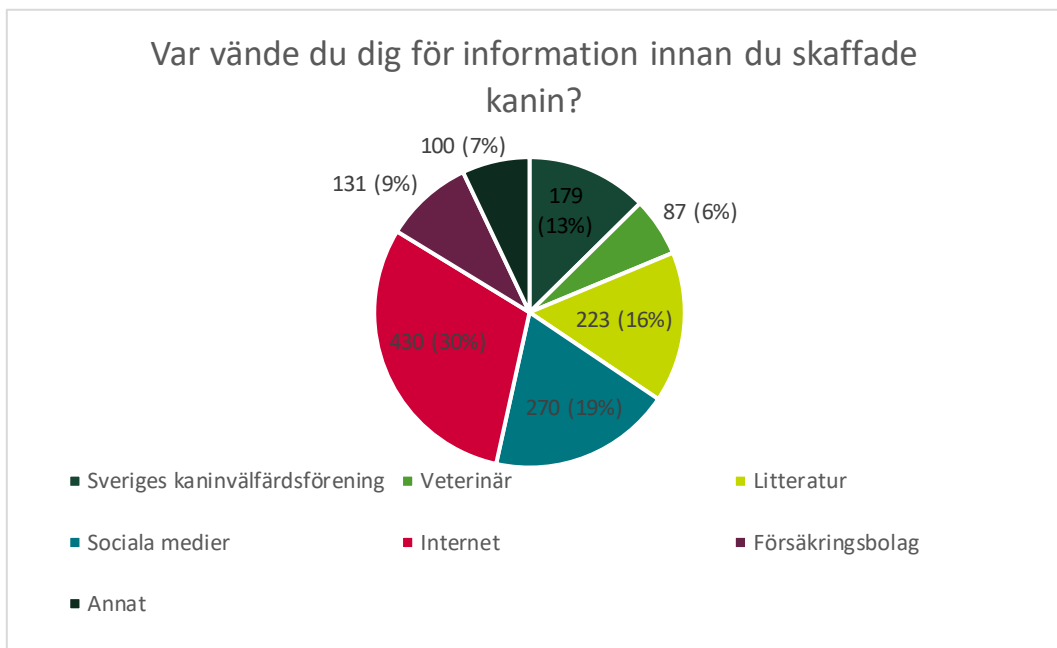
En övervägande del av respondenterna (76%) uppgav att de hade ansvarat för en kanin tidigare medan resterande (24%) inte hade det. Vanligaste var det att införskaffa sin kanin från uppfödare (48%), följt av att ha köpt/övertagit från privatperson (34%) och annat (11%). Djuraffär var det svarsalternativ som minst andel av respondenterna uppgav (8%). De två främsta anledningarna till införskaffandet av sin kanin visade sig vara för sällskap (67%) och för barnen (23%) (Se figur 1). Bland de som inte tidigare haft kanin svarade 43% att kaninen införskaffades för barnen och 51% för sällskap. Av de som tidigare haft kanin svarade 16% att kanin införskaffades för barnen och 73% för sällskap.

Figur 1. Fördelningen över huvudsakliga anledningen till respondenternas införskaffande av kanin.

På frågan ”Tog du reda på någon information innan du skaffade kanin?” Svarade 89% av respondenterna ”Ja”, 10% svarade ”Nej” och 1% svarade ”Vet ej”. Ingen större skillnad syntes här mellan de som tidigare ansvarat för en kanin och de som inte gjort det. ”Internet” var det svarsalternativ som flest uppgav som

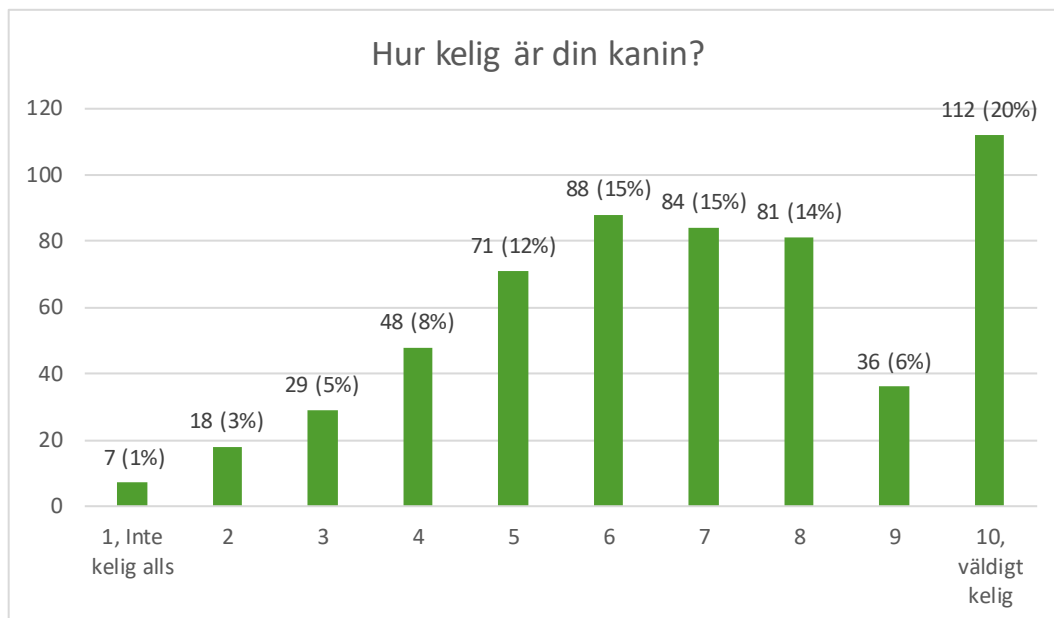
informationskälla innan de införskaffat sin kanin (30%). En stor andel (19%) hade valt att använda sig av sociala medier och de svarsalternativ som lägst andel respondenter valt var “Veterinär” (6%) (Se figur 2). De som haft kanin tidigare tenderade i något större utsträckning söka information i litteratur (45%) samt hos veterinär (18%) än de som var förstagångskaninägare. Där sökte 38% information i litteratur och 13% hos veterinär.

Figur 2. Fördelningen av var respondenterna valde att vända sig för information innan införskaffandet av kanin.

3.2 Naturliga behov och beteenden

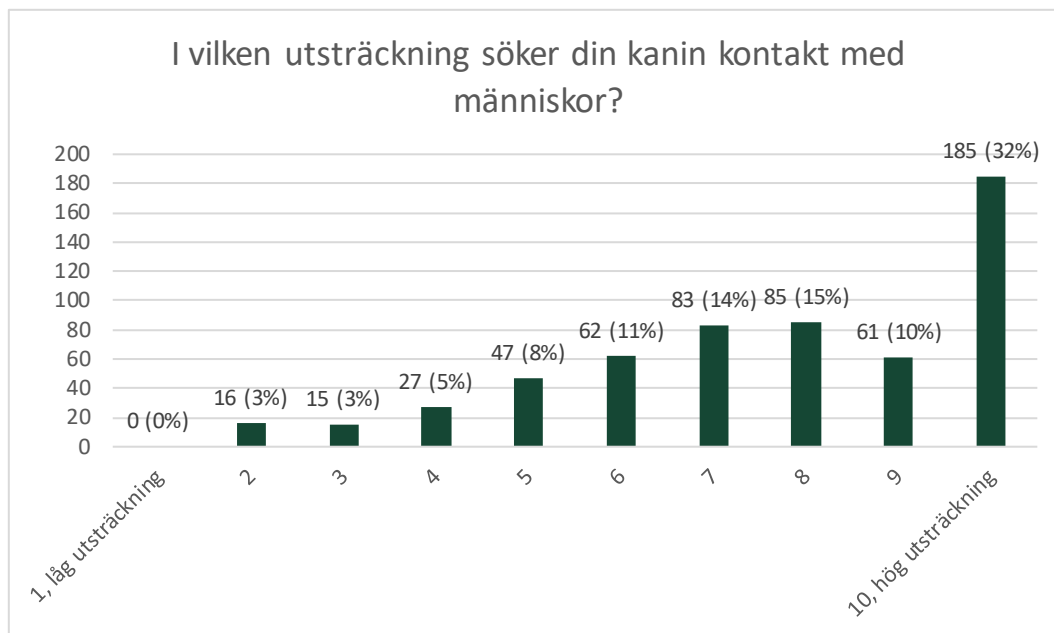
Respondenterna ombads svara på hur keliga de upplevde att deras kanin var på en tiogradig skala. En stor andel av respondenterna valde svarsalternativet 6 (15%), 7 (15%) och 8 (14%). Majoriteten (20%) uppgav att deras kanin var “Väldigt kelig”, det vill säga skalpoäng 10. Detta gav ett medelvärde på 6,77 (Se figur 3). Medelvärdet skilde sig med 0,01 mellan förstagångskaninägare (6,76) och de som tidigare haft kanin (6,77).

Figur 3. Respondenternas uppskattning av hur kelig deras kanin var på en tiogradig skala.

Nästföljande fråga i enkäten undersökte huruvida respondenterna upplevde sina kaniner lika keliga som de förväntat sig. Majoriteten svarade att kaninen var mindre kelig än de förväntat sig (35%), följt av lika kelig som de förväntat sig (31%) och mer kelig än de förväntat sig (30%). Endast 4% av respondenterna svarade att det inte visste. De som tidigare haft kanin upplevde i högre grad att kaninen var lika kelig som förväntat (34%) än förstagångskaninägare (21%) som upplevde att kaninen var mindre kelig än förväntat (41%). Av de som tidigare haft kanin ansåg 33% att kaninen var mindre kelig än förväntat.

På frågan "I vilken utsträckning söker din kanin kontakt med människor?" ombads respondenterna uppskatta i vilken utsträckning deras kanin sökte kontakt med människor på en skala från 1-10. Större andelen av respondenterna (32%) uppgav att deras kanin sökte kontakt med människor i hög utsträckning, det vill säga svarsalternativ 10. Detta gav ett medelvärde på 7,66 (Se Figur 4). Medelvärdet för de som haft kanin tidigare blev 7,67 och 7,65 för förstagångskaninägare.

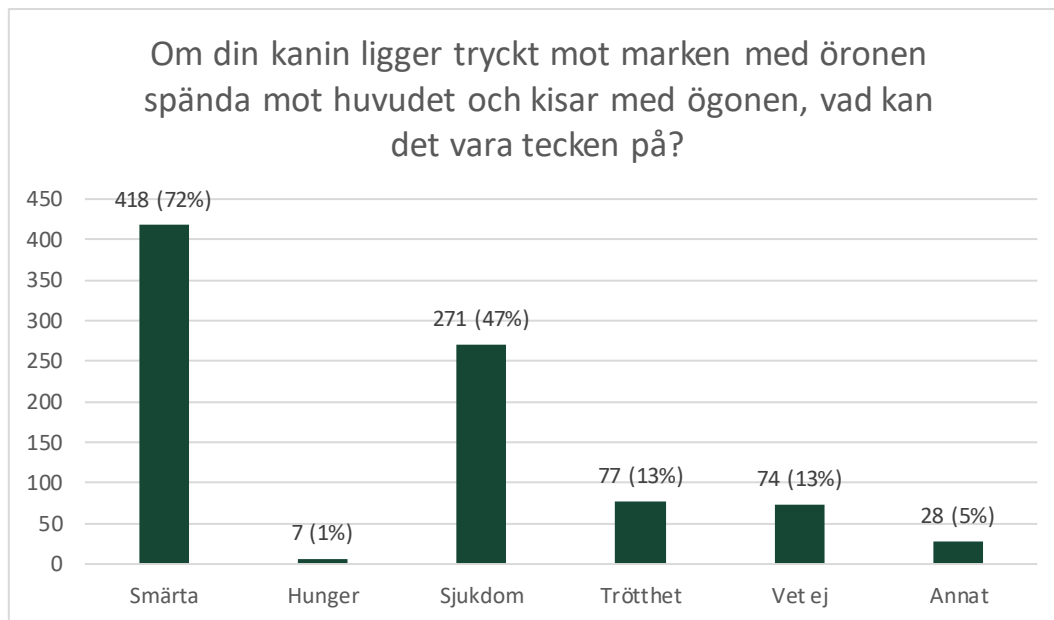

Figur 4. Respondenternas uppskattning av hur ofta deras kanin sökte kontakt med människor på en tiogradig skala.

Nästföljande fråga undersökte om respondenternas kaniner sökte kontakt med människor i den uträkning som ägarna hade förväntat sig. Av respondenterna svarade 44% att deras kaniner sökte kontakt med människor oftare än vad de förväntat sig, 34% svarade lika ofta som de förväntat sig, 15% svarade mer sällan än vad de förväntat sig. Svartalernativet "Vet ej" valdes av 7% av respondenterna. Av de som haft kanin tidigare uppgav 37% att kaninen söker kontakt lika ofta som förväntat. Detta kan jämföras med 25% av förstagångskaninägare som valde samma svartalernativ.

I enkäten inkluderades två frågor undersökande respondentens kunskap kring sjukdom och smärtbeteenden hos deras kaniner. På frågan "Om din kanin inte ätit på 24 timmar, vad gör du?" var svaret "Kontaktar veterinär direkt" det mest valda alternativet (92%), följt av "Kontaktar veterinär om några dagar om den inte börjar äta" (6%) och "Vet ej" (1%). Svartalernativet "Ingenting, de kan ha långa ätuppehåll" valdes av en (0,17%) respondent. De med tidigare erfarenhet av kanin valde i något större utsträckning svartalernativet "Kontaktar veterinär direkt" (93%) än de respondenter som var förstagångskaninägare (90%). Respondenter utan tidigare erfarenhet av kanin i något större utsträckning att de kontaktar veterinär om några dagar om kaninen inte börjat äta (8%) än de som tidigare ansvarat för kanin (6%).

Andra frågan som berörde respondenternas kunskap kring sjukdom och smärtbeteende löd ”Om din kanin ligger tryckt mot marken med öronen spända mot huvudet och kisar med ögonen, vad kan det vara tecken på?” Här kunde respondenterna välja flera svarsalternativ. De två svarsalternativen flest respondenter valde var ”Smärta” (72%) och ”Sjukdom” (47%) (Se Figur 5). De som haft kanin tidigare svarade i större utsträckning att kaninens beteende kan vara tecken på smärta (75%) och sjukdom (49%) än förstagångskaninägare (62% resp. 41%).

Figur 5. Fördelningen mellan vad respondenterna trodde följande beteende kunde vara tecken på: kaninen ligger tryckt mot marken med öronen spända mot huvudet och kisar med ögonen. Fler svarsalternativ var möjliga.

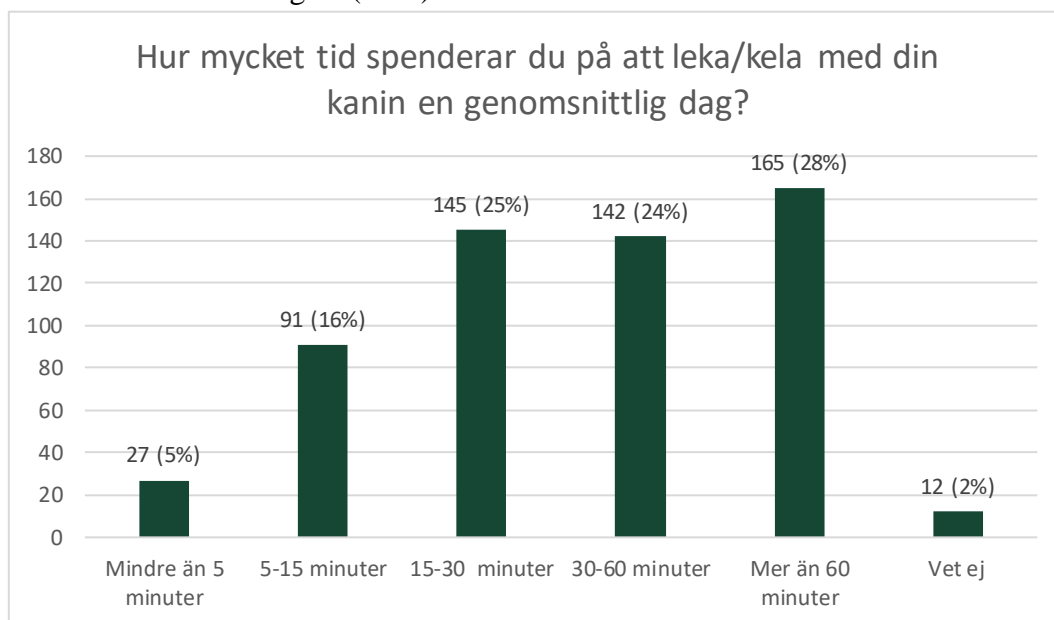
De respondenter som valde svarsalternativet ”annat” (5%) ombads svara i fritext, här inkom 28 stycken svar. Efter att svar som sorterats in i kategorin ”Svårtolkat svar” exkluderats kvarstod 21 stycken svar som redovisas nedan. Majoriteten av svaren placerades i kategorin ”Rädsla”. Bland respondenterna som hamnat inom kategorin ”Avslappnad” nämner hälften att deras kaniner sover så eller uppvisar detta beteende när de är avslappnade. En respondent har svarat att den aldrig sett kaninen ha spända öron och den sista respondenten menar att om kaninen inte visar tecken på stress skulle den tolka det som att kaninen är avslappnad. Av de svarande som placerats inom kategorin ”Smärta” nämner samtliga att det även kan vara tecken på sjukdom och en respondent nämner att ögonen ofta är uppspärade i sammanhanget. Den enda svarande inom kategorin ”Något är fel” svarar att ”Allt som inte är som vanligt är något att reagera på.”

Tabell 2. Respondenternas fritextsvar på frågan “Om din kanin ligger tryckt mot marken med öronen spända mot huvudet och kisar med ögonen, vad kan det vara tecken på?” indelad i kategorier.

Kategori	Något är fel	Smärta	Avslappnad	Rädsla
Antal	1	3	4	14

3.3 Omvårdnad

Vanligast bland de deltagande djurägarna var att de spenderade i genomsnitt mer än 60 minuter per dag på att leka/kela med sina kaniner (28%). En stor andel valde också svarsalternativen 30–60 minuter (24%) och 15–30 minuter (Se Figur 6). Tydligaste skillnaden mellan förstagångskaninägare och de med tidigare erfarenhet sågs i hur stor andel som valde svarsalternativet “Mer än 60 minuter”. Förstagångskaninägare (33%) valde svarsalternativet i något större utsträckning än de som haft kanin tidigare (27%).

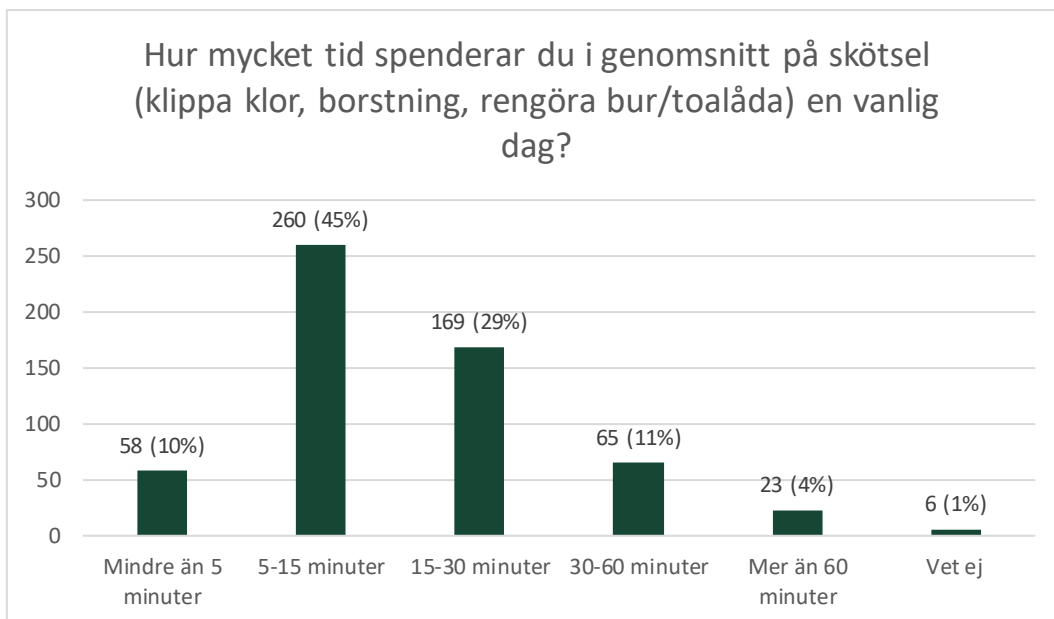

Figur 6. Fördelningen över hur lång tid deltagande djurägare spenderade på att leka/kela med sina kaniner en genomsnittlig dag.

I en efterföljande fråga ombads respondenterna uppskatta huruvida de spenderade lika lång tid på att leka/kela med sina kaniner som de förväntade sig att det skulle göra. Här svarade majoriteten att de spenderade lika mycket tid som de förväntat sig (38%), följt av spenderar mindre tid än de förväntat sig (27%), spenderar mer tid än de förväntat sig (24%). En mindre andel respondenter (10%) svarade att de inte visste. Här uppger förstagångskaninägare att de spenderar mer tid än förväntat

på att leka/kela med kaninen (31%) jämfört med de som haft kanin tidigare (22%). De som höll kaninen ensam (41%) spenderade mer än 60 minuter på att leka/kela med kaninen i högre grad än de som höll kaninen med en kamrat (21%).

På frågan “Hur mycket tid spenderar du i genomsnitt på skötsel (klippa klor, borstning, rengöring av bur/toalåda) en vanlig dag?” var de två vanligaste svaren 5–15 minuter (45%) och 15–30 minuter (Se Figur 7). Hur stor andel av respondenterna som valde svarsalternativen “15–30 minuter” och “30–60 minuter” var de som skiljde sig mest mellan de respondenter som hade tidigare erfarenhet av kanin och förstagångskaninägarna. Kaninägare med tidigare erfarenhet svarade i något större utsträckning att de spenderade 15–30 minuter i genomsnitt på skötseln en vanlig dag (30%) än förstagångskaninägare (26%). En något större andel av förstagångskaninägare uppgav att de spenderade 30–60 minuter (14%) jämfört med de som tidigare svarat för en kanin (10%).

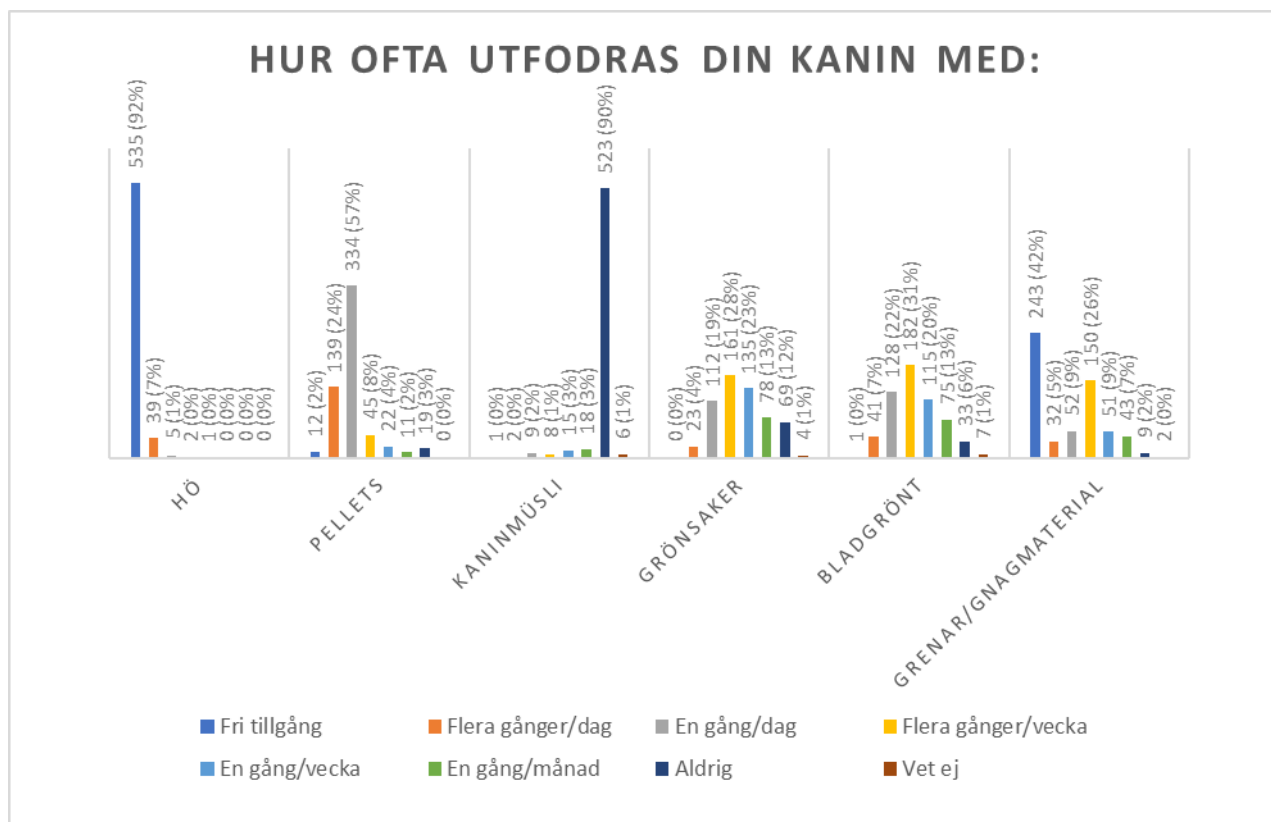
Figur 7. Fördelningen över hur lång tid deltagande djurägare spenderade på skötsel (klippa klor, borstning, rengöra bur/toalåda) en vanlig dag.

Återigen ombads respondenterna svara på huruvida deras svar på tidigare fråga motsvarade deras förväntningar. Majoriteten spenderade lika mycket tid på skötsel som det förväntat sig (61%), 22% spenderade mer tid än de förväntat sig medan 11% spenderade mindre tid än de förväntat sig. 5% av respondenterna uppgav att de inte visste. Bland förstagångskaninägarna svarade 36% att de spenderade mer tid än de förväntat sig och 6% av samma grupp svarade att de spenderade mindre tid än de förväntat sig. Av de som tidigare haft kanin uppgav 18% att de spenderade mer tid än de förväntat sig och 13% att de spenderade mindre tid än förväntat.

Majoriteten av respondenterna uppgav att kaninägande var lika lätt/svårt som de förväntat sig (67%), 22% uppgav att det tyckte de var svårare än vad de förväntat sig, 9% uppgav att de var lättare än de förväntat sig. Av respondenterna svarade 2% att de inte visste. De som tidigare haft kanin svarar i högre utsträckning att kaninägande var lika lätt/svårt som de förväntat sig (72%). Av förstagångskaninägarna svarar 36% att det var svårare än förväntat och 51% att det var lika lätt/svårt som de förväntat sig.

3.4 Utfodring

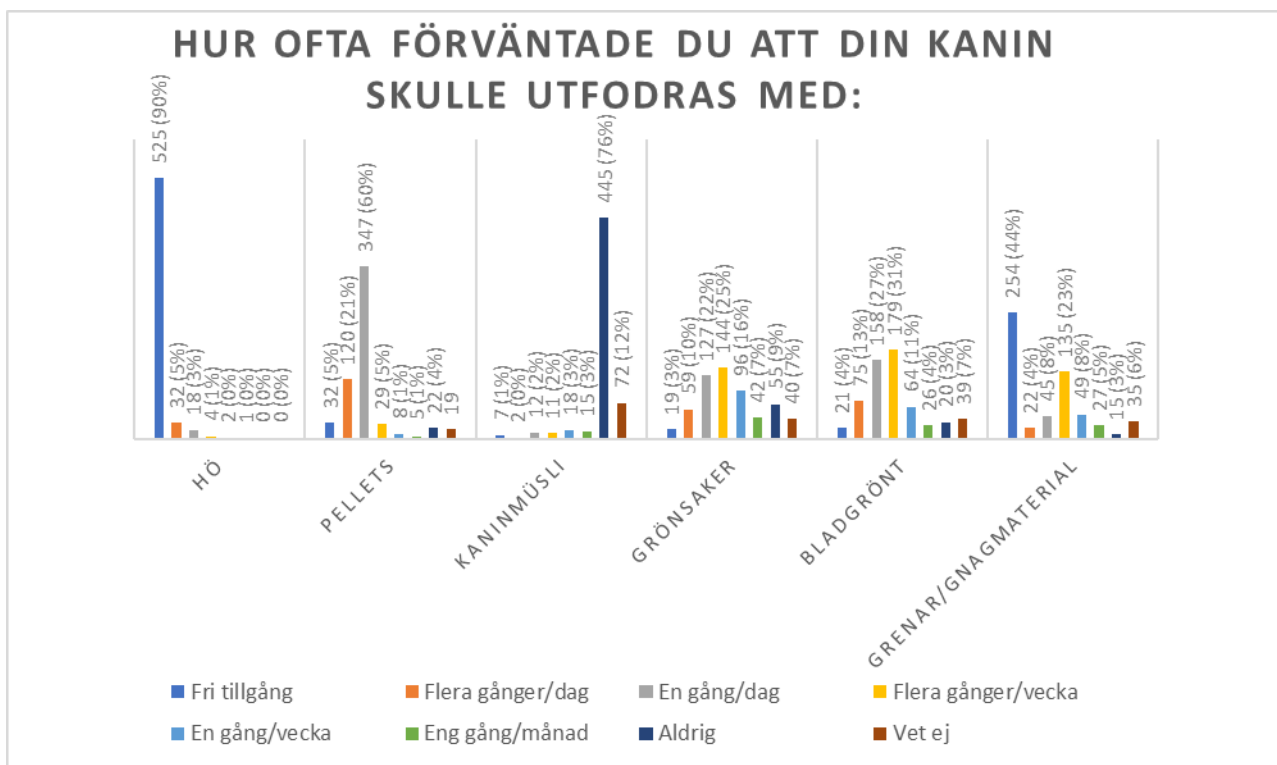
De flesta kaniner utfodrades med fri tillgång av hö (92%), pellets en gång per dag (57%), grönsaker flera gånger i veckan (28%) och bladgrönt flera gånger i veckan (31%). Majoriteten hade även fri tillgång till grenar och/eller gnagmaterial (42%). En stor andel av respondenterna uppgav att de aldrig utfodrade sina kaniner med kaninmüsli (90%) (Se figur 8).

Figur 8. Respondenternas angivna utfodringsfrekvens för fodermedlen hö, pellets, kaninmüsli, grönsaker, bladgrönt och grenar/gnagmaterial.

Respondenterna ombads även besvara vad de förväntade sig att de skulle utfodra kaninen med. Majoriteten svarade fri tillgång av hö (90%), pellets en gång per dag

(60%), grönsaker flera gånger i veckan (25%), bladgrönt flera gånger i veckan (31%). Övervägande delen av respondenterna förväntade sig även att de skulle erbjuda kaninen fri tillgång av grenar och/eller gnagmaterial (44%) och att de aldrig skulle utfodra kaninen med kaninmüsli (76%) (Se figur 9). De respondenter som tidigare haft kanin utfodrade med müsli i lägre utsträckning än vad de förväntat sig. Av dessa förväntade sig 79% att de aldrig skulle utfodra sin kanin med müsli och 90% uppgav att de aldrig utfodrade med müsli. Ur samma grupp respondenter förväntade sig 92% att de skulle erbjuda sin kanin fri tillgång till hö och 93% uppgavs erbjuda kaninen fri tillgång till hö. Av förstagångskaninägarna förväntade sig 68% att de aldrig skulle utfodra sin kanin med müsli och 88% uppgav att de aldrig utfodrar med müsli. I denna grupp var det 86% som förväntade sig erbjuda kaninen fri tillgång till hö och 89% som gav kaninen fri tillgång till hö.

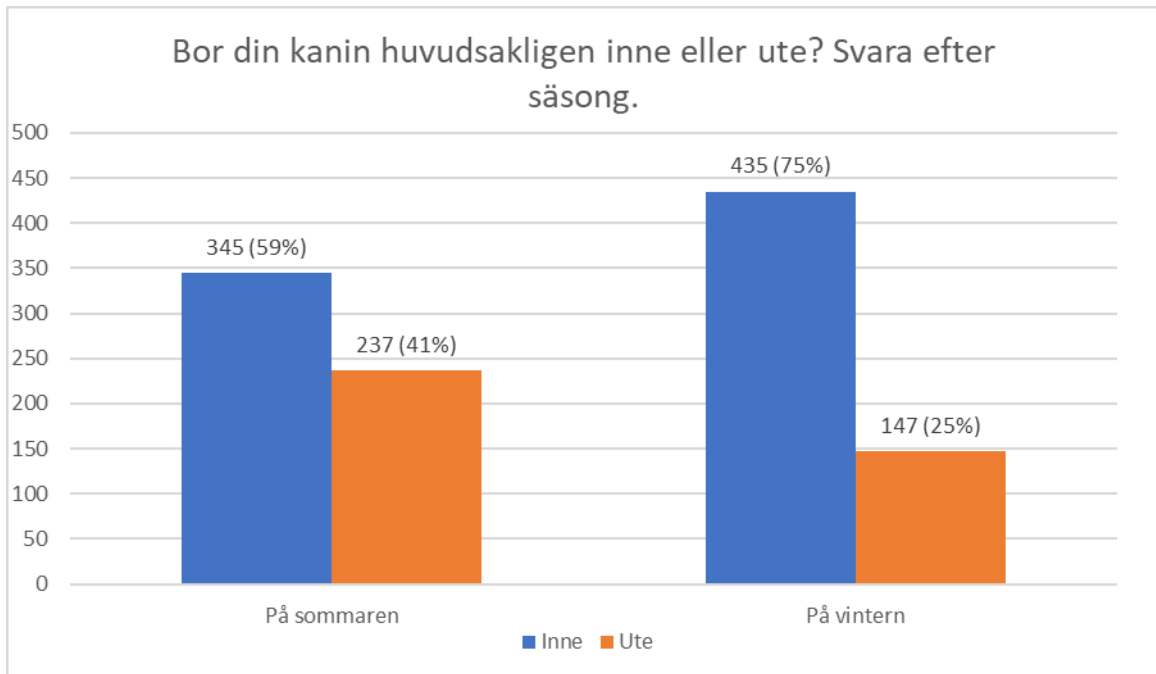

Figur 9. Respondenternas angivna förväntade utfodringsfrekvens för fodermedlen hö, pellets, kaninmüsli, grönsaker, bladgrönt och grenar/gnagmaterial.

3.5 Levnadsmiljö

Majoriteten av kaninerna i enkätstudien (62%) levde tillsammans med en artfrände, 33% levde ensamma och 5% levde tillsammans med annat djur. De som haft kanin innan höll i högre grad (66%) sin kanin tillsammans med en artfrände än

förstagångskaninägarna (48%). De flesta kaniner hölls huvudsakligen inne både på sommaren (59%) och på vintern (75%) (Se figur 10). Ingen skillnad fanns mellan de som haft kanin innan och förstagångskaninägare kring hur respondenterna valde att hålla sina kaniner under vintertid. På sommaren höll förstagångskaninägare sin kanin inne (62%) i något högre utsträckning än de med tidigare erfarenhet av kanin (59%).

Figur 10. Andelen av var kaninerna deltagande i studien huvudsakligen bodde uppdelat efter säsong.

3.6 Fritextfråga

Avslutningsvis ombads respondenterna svara på frågan "Vad önskar du att du hade kunskap om innan du skaffade kanin?" Att svara på frågan var valfritt och svaret angavs i fritext. Totalt 297 svar inkom. Svar där respondenten uppgav att den inte önskar att den kände till något särskilt eller ansåg sig ha tillräcklig kunskap (Inget/Redan tillräcklig kunskap) och svar där respondenten inte besvarar frågan tydligt (Ej svar på fråga) exkluderades. Det var 11,4% av de som svarade på fritextfrågan som ansåg sig ha tillräcklig kunskap om att ta hand om en kanin. De 249 svar som kvarstod redovisas efter kategori nedan (Se tabell 3).

Tabell 3. Indelning av fritextsvaren efter vad respondenterna önskat att de hade kunskap om innan införskaffandet av kanin.

Kategori	Naturliga behov och beteenden	Omvårdnad	Utfodring	Veterinär
Antal	54	44	40	19
%	21,7	17,7	16,1	7,6
Kategori	Sjukdom	Levnads miljö	Övrigt	
Antal	83	49	43	
%	33,3	19,7	17,3	

3.6.1 Naturliga behov och beteenden

De flesta inom denna kategori önskade veta om att kaniner har olika mentalitet och personlighet samt att de kan vara väldigt sällskapliga med människor. Flera önskar att de bättre kunde läsa av kaninens kroppsspråk och signaler samt att de hade haft information om hur mycket en kanin gnager på sladdar och lister. Flertal respondenter nämner även att de önskade att de haft kännedom om att kaniner inte är så sällskapliga med människor. Några respondenter önskade att de kände till beteenden kopplade till parning samt att det kan vara svårt att få kaninen helt rumsren (Se tabell 4).

Tabell 4. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin beteende besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.

Kategori	Rumsren	Beteende	Gnag/gräv	Kroppsspråk	Sällskaplig	Ej Sällskaplig	Parning
Antal	2	13	9	10	13	8	3
%	0,8	5,2	3,6	4,0	5,2	3,2	1,2

3.6.2 Omvårdnad

Vanligast inom denna kategori var att respondenterna önskade att de kände till att det är svårt att hålla rent hemma, att höet dammar och att kaninerna stökar ner. Svar gällande renhållning följs tätt av svar som nämner att de önskade mer kunskap om lång päls och val av borste samt hur klorna ska klippas. Åtta respondenter svarade

att det är mer krävande att ha en kanin än de förväntat sig samt att tidsåtgången är större än förväntat. Det respondenterna önskar att de visste inom aktivering var bland annat hur mycket rörelse en kanin behöver dagligen, hur en kanin kan aktiveras utan godis samt hur kaninen tas ut i sele. Fem respondenter önskar att de visste att de alltid ska ha Critical Care hemma som rehabiliteringsfoder i de fall kaninen inte vill äta. Två respondenter önskade mer kunskap om hur stödmatande går till. En person önskade kunskap om hur en kanin ska lyftas upp och en önskade kunskap om hur en tar hand om traumatiserade kaniner (Se tabell 5).

Tabell 5. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin omvårdnad besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.

Kategori	Hantering	Stödmatning/första hjälpen	Mycket jobb	Aktivering/träning	Rent hemma/i buren	Päls & klovård
Antal	2	7	8	7	11	10
%	0,8	2,8	3,2	2,8	4,4	4,0

3.6.3 Utfodring

Vanligast i denna kategori var önskad kunskap om foder i allmänhet, näst vanligast var önskad kunskap om högkvalitet samt hur mycket hö en kanin ska utfodras med. Sju respondenter nämner att de önskade att de visste mer om hur mycket bladgrönt och pellets en kanin kan och ska äta. En respondent önskade att den visste vilka sorters grenar en kanin kan äta, en annan nämner svårighet att hitta gnagmaterial under vintern (Se tabell 6).

Tabell 6. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin utfodring besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.

Kategori	Pellets	Bladgrönt	Hö	Allmänt	Gnagmaterial
Antal	2	5	10	22	2
%	0,8	2,0	4,0	8,8	0,8

3.6.4 Levnadsmiljö

Majoriteten av de svarande nämner att de önskar att de visste att kaniner inte ska bo i bur samt att de behöver tillgång till stora ytor. Näst vanligast var att

respondenterna svarade att de önskar kunskap om att kaniner behöver en artfrände. Lika många som nämner att de önskade kunskap om toalettlösningar nämnde även att de önskade kunskap om hur hemmet bäst kaninsäkras. Det var lika många respondenter som nämnde att de önskade kunskap om toalettlösningar som antalet som nämnde att de önskade kunskap om hur hemmet bäst kaninsäkras (Se tabell 7).

Tabell 7. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin levnadsmiljö besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.

Kategori	Behov av kaninkompis	Kaninsäkring	Toalett	Bur/levnadsyta
Antal	14	2	2	33
%	5,6	0,8	0,8	13,3

3.6.5 Sjukdom

Flest respondenter nämner här att de antingen önskade kunskap om sjukdomar i allmänhet eller specifikt önskade kunskap om magtarmrelaterade sjukdomar, såsom magatoni och hur allvarligt det kan vara om en kanin inte äter. Åtta respondenter önskade kunskap om rasspecifika sjukdomar och vilka tecken på sjukdom kaninen kan uppvisa. Som rasspecifika sjukdomar nämns främst öronproblem hos vädurar men också pododermatit hos rexpälsade samt synrubbningar hos kaniner med rubinglans i ögonen. Av de som nämner tumörsjukdomar handlar samtliga svar om vikten av att kastrera sin honkanin på grund av risk för livmodercancer. De fyra som nämnde parasiter önskade kunskap om parasitangrepp i allmänhet. En nämner specifikt koccidier (Se tabell 8).

Tabell 8. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin sjukdom besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.

Kategori	Rasspecifikt	Sjukdomstecken	Parasiter	Magtarm	Tumör	Allmänt
Antal	8	5	4	34	4	34
%	3,2	2,0	1,6	13,7	1,6	13,7

3.6.6 Veterinär

Av de 249 svaren nämner 19 stycken att de önskade att de kände till svårigheten med att hitta en kaninkunnig veterinär i närheten.

3.6.7 Övrigt

Det som nämns mest frekvent inom denna kategori är att introduktion av två kaniner kan vara utmanande och respondenterna önskade mer kunskap om detta. Sex respondenter önskade att de kände till hur dyrt det kan vara att ha kanin, både inköp av hö samt kostnad för veterinärvård. Lika många respondenter önskade förkunskap om hur fäst en kan bli vid sin kanin. Bland de som önskade kunskap om kaninens anatomi nämns specifikt kunskap om hur mycket en kanin fäller, att urinen kan bli röd utan bakomliggande sjukdom samt att anatomikunskap hade hjälpt inom kaninhoppning. Tre respondenter nämner att de önskat att de haft mer kunskap om hur en dräktig kanin ska tas om hand, lika många önskar att de köpt kanin av en uppfödare och att de önskade kunskap om att kaniner bör vaccineras. Två respondenter önskade att de visste hur viktigt det är med försäkring och en respondent önskade kunskap om avlivning av kanin (Se tabell 9).

Tabell 9. Indelning och svarsfrekvens av svaren inom kategorin övrigt besvarande vad respondenterna önskade mer kunskap om innan de införskaffade kanin.

Kategori	Försäkring	Uppfödare	Vaccin	Reproduktion	Introduktion
Antal	2	3	3	3	15
%	0,8	1,2	1,2	1,2	6,0
Kategori	Kostnad	Anatomi	DÄ tillgivenhet	Avlivning	
Antal	6	5	6	1	
%	2,4	2,0	2,4	0,4	

4. Diskussion

Resultaten från enkätstudien visar att djurägarnas förväntningar stämde bra överens med verkligheten efter införskaffande av en kanin. Detta med avseende på utfodring och omvårdnad. Majoriteten av respondenterna uppgav att förväntningarna på hur sällskapliga kaninerna skulle vara inte stämde överens med hur sällskapliga de faktiskt var, utan de tyckte antingen att kaninen var mer eller mindre sällskaplig än de förväntat sig. Resultatet visar även på hög kunskapsnivå hos de deltagande djurägarna gällande foder, kaninens behov av artfrände och tecken på smärta och sjukdom. Att en majoritet av respondenterna svarat för en kanin tidigare tros ha påverkat resultatet avsevärt.

Inhämtandet av kunskap

Hälften av respondenterna angav att de vände sig till internet och/eller sociala medier för information innan de skaffade kanin. Att dessa två anges som de vanligaste informationskällorna beror sannolikt på att enkäten publicerades på Facebook. En femtedel av de som sökte information letade på sociala medier. Oxley & Kogan (2018) fann att den primära källan till information om kaniners hälsa var veterinär (46,7%) följt av Facebook (17,1%). Strax över 41% av respondenterna i samma studie ansåg att Facebook är en trovärdig källa till kunskap om kaniners hälsa. Sociala medier har i denna studie såväl som i studien av Oxley & Kogan (2018) visat sig vara en av de främsta källorna till information om kaniners hälsa. En fördel med att information om kaniner finns på internet och sociala medier är att den är lättillgänglig för större delen av djurägarna. En stor risk är dock att felaktiga fakta sprids i stor utsträckning och att djurägare inte är källkritiska vid inhämtandet av information. Om kaninägare väljer att följa ett felaktigt råd eller rekommendation skulle det kunna innebära en risk för kaniners hälsa och välfärd. Oxley & Kogan (2018) föreslår att djurhälsopersonal skulle kunna vara mer aktiva i Facebook-grupper och därmed förbättra kvalitén på informationen samt för att bredda sin kundbas. Författarna menar att det även skulle hjälpa djurhälsopersonal att få en förståelse för vad som oroar kaninägare och på så vis kunna adressera problemen innan de uppstår. Det är en god tanke att djurhälsopersonal engagerar sig mer i Facebook-grupper och sprider kunskap men det kan vara svårt att genomföra detta rent praktiskt. Denna rådgivning kanske inte är något som kan förläggas på arbetstid och det kräver då att djurhälsopersonal ägnar sig åt detta på

fritiden. För att avsätta fritid till att rådgöra och sprida information till kaninägare krävs ett engagemang och en lust till att göra det.

Naturliga behov och beteenden

Majoriteten av respondenterna uppgav att kaninen införskaffades för sällskap (Se figur 1). En brist i frågans utformning är att det inte specificeras om kaninen ska agera sällskap till en människa, annan art eller en artfrände. Detta gör det svårt att dra en slutsats. Studien av Welsh et al. (2017) hade som alternativ att kaninen införskaffades som sällskap till en redan ägd kanin och det svaret valdes i nästan lika stor utsträckning som alternativet "För sällskap". Det hade varit intressant att se om denna studie kom fram till ett liknande resultat. Ungefär en av fyra respondenter angav att den huvudsakliga anledningen till att kanin införskaffades var "För barnen" (Se figur 1). Bland de som hade kanin för första gången var det 43% som införskaffade kaninen för barnens skull. Det är viktigt att en vuxen är huvudansvarig om kaninen skaffas för barnens skull. Den vuxna är skyldig att tillgodose kaninens behov och kan sannolikt lättare tolka smärtbeteenden hos kaninen.

Medelvärdet på hur ofta kaninen sökte kontakt med människor blev 7,66 av 10. Detta var enligt de flesta respondenter i högre utsträckning än vad de förväntat sig. En aspekt som skulle vara intressant att titta på är hur ofta kaninens kontaktsökande kan kopplas till att den söker föda eller godis från en människa, något som inte undersökts i denna studie. Medelvärdet på hur kelig kaninen upplevdes blev 6,77 av 10 och det var endast små skillnader i hur väl förväntningarna motsvarades. Hur väl förväntningarna överensstämde med verkligheten skiljer sig mellan frågorna om kaninens beteende (Fråga 13,14,17,18) och hur mycket tid djurägaren spenderar på skötsel och kel (Fråga 15,16,21,22). Detta beror sannolikt på att det finns skillnader i personlighet hos olika kaniner och att förväntningarna baseras på hur kontaktsökande tidigare kaniner de ägt har varit. I frisvaren som insamlats nämner respondenter att de önskar att de känt till att kaniner kan ha olika personlighet och mentalitet. Flera önskar att de visste att kaniner kan vara sällskapliga med människor medan andra önskade vetskap om att vissa kaniner är mindre sällskapliga med människor. Även detta tros bero på variationer i personlighet mellan olika kaniner. Mullan & Main (2007) såg att kaninägare som kände sig bekväma med att hantera sin kanin beskrev i större utsträckning sin kanins personlighet med ord som exempelvis vänlig, tillgiven, tycker om mänskligt sällskap, alert och nyfiken. Det går inte att säga huruvida kaninerna i studien av Mullan & Main (2007) tyckte om mänskligt sällskap eller inte. Det visades dock i studien att kaniner som levde tillsammans frekvent uppvisade sociala interaktioner. Det skulle kunna tyda på att en kanin väljer att spendera tid med en artfrände om möjlighet ges, något som även sågs i studien av Seaman et al. (2008) Honkaniner

beskrevs i större utsträckning med ord som indikerade antisociala och negativa personlighetsdrag i studien av Mullan & Main (2007). I denna enkät ställdes aldrig frågan om vilket kön den senast införskaffade kaninen har och vi kan därför inte se någon korrelation mellan kön på kanin och hur kelig/kontaktsökande den är.

I studien av Welsh et al. (2013) uppgav 50,5% av respondenterna att deras nuvarande kanin hade sällskap av en artfrände medan 48,6% av kaninerna levde utan artfrände. I denna studie uppgav 66% av respondenterna att deras kanin levde tillsammans med en artfrände, vilket är en något större andel. Detta kan tyda på att djurägarnas kunskap kring ämnet skiljer sig mellan Sverige och USA, vilket majoriteten av respondenterna i studien utförd av Welsh et al. (2013) kommer ifrån, samt att djurägarna har utbildat sig mer inom ämnet jämför med för nio år sedan. Det talade också för att de deltagande djurägarna i den här studien hade kunskap om kaniners behov av sällskap.

Omvårdnad

På de frågor där respondenten skulle skatta hur väl förväntningarna stämde in med verkligheten utifrån den tid som spenderas på skötsel och på att leka/kela med kaninen svarar majoriteten att de spenderar så mycket tid som de förväntat sig innan de skaffade sin kanin. Det som kunde ses i denna studie var att flera av de som höll sin kanin ensam spenderade mer än 60 minuter på kel/lek än de som höll kaninen med en kamrat. Liknande fynd har gjorts av Mullan & Main (2007) som även såg att kaninägare hanterade kaninen mer om den ägts i mindre än ett år och var under ett år gammal. Dessa faktorer skulle kunna kopplas till att förstagångskaninägare i högre grad spenderade mer än 60 minuter på kel/lek. Det vanligaste var att respondenterna spenderade 5–15 minuter dagligen på skötsel. Förstagångskaninägare svarar i dubbelt så hög grad att de spenderar mer tid än de förväntat sig (36%) och de som haft kanin tidigare svarade i högre grad att tiden som spenderas är som de förväntat sig. Att dessa förväntningar motsvaras bättre hos de som haft kanin tidigare kan bero på tidigare erfarenhet av kaninägande, likaså att förväntningarna på kaninägandet i sin helhet visade sig motsvara verkligheten.

Girolamo et al. (2016) fann att magatoni var en faktor som kunde kopplas till högre dödlighet och de kaniner i studien som inte hade haft avföring på 12 timmar innan de inkommit till klink hade dubbelt så hög risk att avlida jämfört med andra kaniner. En möjlig orsak till avsaknad av avföring skulle kunna vara att kaninen inte äter. I denna studie ombads respondenterna uppgge vad de gör om deras kanin inte ätit på 24 timmar. Av respondenterna var det 6% som svarade att de avvaktar och kontaktar veterinär om några dagar om kaninen inte börjat äta igen. Det går inte att veta om kaninägaren stödmatar kaninen hemma eller om personen har kunskap om

behandling av magatoni och att ägaren därför väljer att avvakta. Endast 1% svarade att de inte visste, resterande majoritet svarade att de kontaktar veterinär direkt. Detta tyder på en god kunskap om hur allvarsamt det är om en kanin har åttuppehåll på 24 timmar.

Enligt Pinho et al. (2020) är mindre aktivitet och att en kanin kisar med ögonen två tecken på smärta och sjukdom, vilket majoriteten av respondenterna i denna studie kände till. Detta tyder på att en stor andel av de deltagande djurägarnas kunskaper kring smärtbeteende stämmer överens med den forskning som finns idag. Kunskapen skulle kunna kopplas till tidigare kaninägande då de som haft kanin tidigare i högre grad svarade att det kan vara tecken på smärta och sjukdom. De som haft kanin tidigare kanske har erfarenhet av att egna kaniner drabbats av smärta och sjukdom. Att kunskapsnivån var hög även hos de som inte haft kanin tidigare skulle kunna bero på att djurägarna utbildat sig inom området och att informationen finns lätt tillgänglig. Smärtskalorna RbtGs (Keating et al. 2012) och BRPS (Benato et al. 2021) skulle kunna vara något respondenterna använt sig av.

Utfodring

Både Bellier & Gidenne (1995) & Bennegadi et al. (1995) fann negativa konsekvenser på kaninens magtarmkanal vid utfodring av en diet bestående av för lite fibrer och Davies & Davies (2003) menar att funktionen i cecum och colon är beroende av en diet innehållande svårsmälta fibrer. Att 90% av respondenterna förväntade sig att utfodra med fri tillgång till hö och 92% faktiskt erbjöd fri tillgång är positivt. Väl motsvarade förväntningar visar på att majoriteten av djurägarna hade kunskap om vad en kanin bör utfodras med även innan införskaffandet. Detta skulle kunna bero på att majoriteten tidigare ansvarat för en kanin och att respondenterna har kunskap om utfodring. Största skillnaden mellan förväntad utfodringsfrekvens och vald utfodringsfrekvens var vid utfodring av müsli, 76% av respondenterna förväntade sig att aldrig utfodra med müsli medan 90% av respondenterna valde att aldrig utfodra med müsli. Enligt Meredith et al. (2015) är müsli ett olämpligt fodermedel för kanin då det innehåller mycket kolhydrater och fett. Meredith & Prebble (2015) fann i sin studie även ett möjligt samband mellan en diet enbart bestående av müsli och magatoni. Kaninmüsli har även bevisats kunna leda till tandproblem (Meredith et al. 2015). En möjlig anledning till att fler förväntade sig att müsli skulle användas som fodermedel skulle kunna vara att djuraffärer och andra butiker som säljer djurtillbehör säljer müsli för kaniner och således bidrar till felutfodring. En googlesökning på kaninfoder gav resultat som högfiberpellets men även olika sorters müsli som marknadsförs för kaniner, alla från djurbutiker på internet. Att müsli används som foder i lägre utsträckning än förväntat beror sannolikt på att djurägarna utökat sin kunskap om utfodring efter att

kaninen införskaffats. De deltagande djurägarnas angivna utfodringsfrekvens av hö och kaninmüsli stämmer överens med resultaten från studien av Mayer & Brown (2017). Det tyder på att många djurägare i Sverige såväl som i USA väljer att utfodra sina kaniner enligt vetenskapliga rekommendationer. Kunskapsnivån gällande foder verkar vara hög hos djurägarna, vilket är positivt för kaninens hälsa och välfärd. Trots detta har en mindre andel av respondenterna i denna studie svarat att de önskat mer kunskap om utfodring innan de införskaffade kanin och det kan tyda på att informationen inte når ut till alla.

Metoddiskussion

Ursprungligen var målet att enkäten skulle rikta sig till förstagångskaninägare och att om respondenten haft flera kaniner skulle denna då behöva utgå från den kanin som införskaffades först. Svårigheten med detta förväntades bli att respondenten skulle ha svårt att tänka tillbaka och ge en bra bild av hur förväntningarna var innan kaninen införskaffades. Därför ombads respondenterna svara utifrån den kanin som de införskaffade senast, vilket som tidigare nämnts är något som troligen påverkat resultatet av studien. Vidare enkätstudier skulle kunna begränsa målgruppen till enbart de kaninägare som inte har tidigare erfarenhet av kanin för att få en tydligare bild av dessa djurägares kunskaper och förväntningar.

Då enkäten spreds på olika kaninrelaterade Facebook-sidor förutsattes det att respondenten hade besökt Sveriges Kaninvälfärdsförenings Facebook-sida, var med i någon av de kaninrelaterade grupperna eller aktivt sökt information om kaniner på Facebook för att hen skulle stöta på enkäten. Detta medför att enkäten nått ut till den delen av de informationssökande och möjligen mer engagerade kaninägarna som använder sig av Facebook. Resultaten ger således ingen representativ bild över alla Sveriges kaninägare. Vidare studier undersökande de mindre engagerade djurägarnas kunskaper och förväntningar krävs för att kunna dra slutsatser även om dessa kaninägare. En svårighet med att nå ut till de mindre informationssökande och engagerade djurägarna är att de troligtvis inte deltar i de olika kaninrelaterade kanalerna eller föreningarna som finns. Även att motivera dessa djurägare att delta i någon form av undersökning som de informeras om är något som skulle kunna bli en utmaning eftersom ett bristande intresse troligtvis leder till att de är mindre benägna att delta i något relaterat till kaninen.

Något annat som bör diskuteras i relation till resultatet är studiens felkällor. Vid användandet av enkät finns alltid en risk att frågor inte uppfattats på det sättet som det varit tänkt, att respondenterna inte varit ärliga eller inte haft insikt kring deras egna beteenden. Bland frisvaren till frågan "Om din kanin ligger tryckt mot marken med öronen spända mot huvudet och kisar med ögonen, vad kan det vara tecken på?" fanns det respondenter som uttryckte att frågan var svårtolkad. Även i de

Facebookgrupper enkäten publicerades i uttryckte ett fåtal respondenter att vissa frågor var svåra att förstå. Detta innebär att vissa respondenter kanske svarat på en fråga i tron om att de förstått vad som efterfrågats, fast författarna önskade svar på något helt annat. Användningen av enkät innebär också att respondenterna på majoriteten av frågorna inte får möjlighet att utveckla sina svar och att information som kan fås via synintryck vid exempelvis en intervju går förlorad.

5. Konklusion

Den tid som djurägarna spenderade på skötsel och att kela med sin kanin motsvarade i stort de förväntningar som de haft innan kaninen införskaffades. Gällande utfodring motsvarade även här förväntningarna verkligheten bra. En liten men noterbar skillnad var att fler gav fri tillgång till hö än vad de förväntade och färre utfodrade sin kanin med kaninmüsli, vilket är en positiv utveckling. Att förväntningarna motsvarade verkligheten tros här bero på att majoriteten av respondenterna tidigare haft kanin och därför besitter kunskap såväl som erfarenhet.

Ungefär en tredjedel av de deltagande djurägarna uppgav att deras kanin var lika kelig som de förväntat sig, medans resterande uppgav att deras kanin antingen var mer eller mindre keliga jämfört med deras förväntning. Detta tros bero på variation i personlighet hos olika kaniner samt djurägarens tidigare erfarenhet av kaniner. Respondenterna anger att kaninen söker kontakt med människor oftare eller lika ofta som de förväntat sig. Det skulle vara intressant att se i vilken utsträckning kontaktsökandet är kopplat till föda.

Djurägarnas kunskap om hur en kanin bör utfodras stämde bra överens med aktuell vetenskaplig evidens. Många respondenter kan se skillnad på när kaninen är avslappnad och när den är smärtpåverkad vilket är ett gott tecken. Majoriteten (66%) av kaninerna i enkätstudien levde tillsammans med en artfrände, vilket är lämpligt utifrån att kaniner är ett flockdjur. Huruvida kaninerna som lever ensamma är tänkta att flyttas ihop med en artfrände går inte att veta. Dessa resultat tyder sannolikt på att många av de deltagande djurägarna i studien har en kunskap som stämmer överens med den forskning finns gällande utfodring, smärtbeteende och till viss grad kaniners behov av att leva tillsammans med en artfrände.

Flertalet av respondenterna i denna enkätstudie hade tidigare erfarenhet av kaniner och kaninskötsel. Det hade varit önskvärt om studien även hade nått ut till de djurägare som inte aktivt söker information på sociala medier. Vidare studier behövs för att kunna dra slutsatser om förväntningar och kunskaper även hos dessa djurägare.

Referenser

- Bell, D.J. (1983). Mate choice in the European rabbit. I: Bateson, P. (red.) Mate choice. Cambridge: Cambridge University Press. pp 211-223.
- Bellier, R & Gidenne, T. (1996) Consequences of reduced fibre intake on digestion, rate of passage and caecal microbial activity in the young rabbit. British Journal of Nutrition 75(3),pp 353-363. <https://doi.org/10.1079/BJN19960139>
- Benato, L., Murrell, J., Knowles, T.G. & Rooney, N.J. (2021). Development of the Bristol Rabbit Pain Scale (BRPS): A multidimensional composite pain scale specific to rabbits (*Oryctolagus cuniculus*). PLoS ONE. 16(6). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0252417>
- Berthelsen, H. & Hansen, L.T. (1999). The Effect of Hay on the Behaviour of Caged Rabbits (*Oryctolagus Cuniculus*). Animal Welfare. 8(2), pp 149-157(9).
- Bennegadi, N., Gidenne, T & Licois, D. (2001) Impact of fibre deficiency and sanitary status on non-specific enteropathy of the growing rabbit. Animal Research. 50(5),pp 401-413. <https://doi.org/10.1051/animres:2001135>
- Bhadresa, R. (1977). Food Preferences of Rabbit *Oryctolagus cuniculus* L. at Holkham sand dunes, Norfolk. Journal of Applied Ecology. 14(1), pp 287-291. <https://doi.org/10.2307/2401845>
- Buseth, M.E. & Saunders, R.A. (2015). Rabbit Behavior, Health and Care. Oxfordshire:CABI. <https://doi.org/10.1079/9781780641904.0000>
- Chu, L., Garner, J.P. & Mench, J.A. (2004). A behavioral comparison of New Zealand White rabbits (*Oryctolagus cuniculus*) housed individually or in pairs in conventional laboratory cages. Applied Animal Behaviour Science. 85 (1-2) pp 121-139. <https://doi.org/10.1016/j.applanim.2003.09.011>
- [Cooper, B., Mullineaux, E., Turner L. & Greet, T. \(2011\) BSAVA Textbook of veterinary Nursing. 5 uppl., Quedgeley :British Small Animal Veterinary Association](#)
- Crowell-Davies, S.L. (2007). Behavior Problems in Pet Rabbits. Journal of Exotic Pet Medicine. 16(1), pp 38-44. <https://doi.org/10.1053/j.jepm.2006.11.022>
- Crowell-Davies, S. (2021). Rabbit Behavior. Veterinary Clinics of North America: Exotic Animal Practice. 24(1), pp 53-62. <https://doi.org/10.1016/j.evex.2020.09.002>
- Davies, R.R & Davies, R.A. (2003). Rabbit gastrointestinal physiology. Veterinary Clinics of North America: Exotic Animal Practice. 6(1), pp 139-153. [https://doi.org/10.1016/S1094-9194\(02\)00024-5](https://doi.org/10.1016/S1094-9194(02)00024-5)

- Fisher, P.G. (2010) Standards of Care in the 21st Century: The Rabbit. *Journal of Exotic Pet Medicine*. 19 (1). pp 22-35. <https://doi.org/10.1053/j.jepm.2010.01.004>
- Gibb, J.A. (1990). The European Rabbit. I: Chapman, J.A. & Flux, J.E.C. (red) Rabbits, hares and pikas: status survey and conservation action plan. Gland: IUCN. pp 116-120. <https://portals.iucn.org/library/node/6047>
- Di Girolamo, N., Toth, G. & Selleri, P. (2016). Prognostic value of rectal temperature at hospital admission in client-owned rabbits. *Journal of the American Veterinary Medical Association*. 248(3). <https://doi.org/10.2460/javma.248.3.288>
- Goldberg, M.E. (2017). How to be a pain management advocate for exotic and zoo animals. *The veterinary nurse*. 8(7). <https://doi.org/10.12968/vetn.2017.8.7.389>
- Harcourt-Brown, F. (2002). *Textbook of Rabbit Medicine*. Butterworth-Heinemann. <https://doi.org/10.1016/B978-0-7506-4002-2.X5001-2>
- Jenkins, J.R. (2001). Rabbit Behavior. *Veterinary Clinics of North America: Exotic Animal Practice*. 4(3), pp 669-679. [https://doi.org/10.1016/S1094-9194\(17\)30030-0](https://doi.org/10.1016/S1094-9194(17)30030-0)
- Keating, C.J.S., Thomas, A.A., Flecknell A.P., Leach C.M. (2012). Evaluation of EMLA Cream for Preventing Pain during Tattooing of Rabbits: Changes in Physiological, Behavioural and Facial Expression Responses. *Plos One*. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0044437>
- Lehmann, M. (1991). Social behaviour in young domestic rabbits under semi-natural conditions. *Applied Animal Behaviour Science*. 32 (2-3), pp 269-292. [https://doi.org/10.1016/S0168-1591\(05\)80049-8](https://doi.org/10.1016/S0168-1591(05)80049-8)
- Lockley, R.M. (1961). Social Structure and Stress in the Rabbit Warren. *Journal of Animal Ecology*. 20(2), pp 385-423.
- Lundqvist, H & Madsen, I.G. (2021). Djurägares kunskaper om hållning av sällskapskaniner. Sveriges lantbruksuniversitet. Djursjukskötprogrammet. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:slu:epsilon-s-16943>
- Mayer, J., Brown, S. (2017) Survey to Investigate Owners Perceptions and Experiences of Pet Rabbit Husbandry and Health. *Journal of Exotic Pet Medicine*. 26 (2), pp 123-131. <https://doi.org/10.1053/j.jepm.2017.01.021>
- Mcbride, E.A. (2017). Small prey species' behaviour and welfare: implications for veterinary professionals. *Journal of small animal practice*. 58(8), pp 423-436. <https://doi.org/10.1111/jsap.12681>
- Meredith, A.L., Prebble, J.L. (2017) Impact of diet on faecal output and caecotroph consumption in rabbits. *Journal of small animal practice*. 58(3), pp 139-145. <https://doi.org/10.1111/jsap.12620>
- Meredith, A.L., Prebble, J.L. & Shaw, D.J. (2015). Impact of diet on incisor growth and the development of dental disease in pet rabbits. *Journal of small animal practice*. 56(6), pp 377-382. <https://doi.org/10.1111/jsap.12346>
- Mullan, S.M. & Main, D.C.J. (2007). Behaviour and personality of pet rabbits and their interactions with their owners. *The Veterinary Record*. 160, pp 516-520. <https://doi.org/10.1136/vr.160.15.516>

- [Mykytowycz, R. & Hesterman, E.R. \(1975\). An Experimental Study of Aggression in Captive European Rabbits, *Oryctolagus cuniculus* \(L.\). Behavior. 52 \(1/5\), pp 104-123. <https://www.jstor.org/stable/4533639>](#)
- Normando, S. & Gelli, D. (2011). Behavioral complaints and owners' satisfaction in rabbits, mustelids, and rodents kept as pets. *Journal of Veterinary Behavior*. 6(6), pp 337-342. <https://doi.org/10.1016/j.jveb.2011.01.005>
- [O'neil, G.D., Craven, C.H., Brodbelt C.D., Curch B.D & Hedley, J. \(2020\) Morbidity and mortality of domestic rabbits \(*Oryctolagus cuniculus*\) under primary veterinary care in England. VetRecord. 186\(14\), pp 451-451. <https://doi.org/10.1136/vr.105592>](#)
- [Oparil, K.M., Gladden, J.N., Babyak, J.M., Lambert, C. & Graham J.E. \(2019\). Clinical characteristics and short-term outcomes for rabbits with signs of gastrointestinal tract dysfunction: 117 cases \(2014-2016\). Journal of the American Veterinary Medical Association. 255\(7\). <https://doi.org/10.2460/javma.255.7.837>](#)
- Oxley, J.A. & Kogan, L. (2018). A preliminary study investigating the use of rabbit-related Facebook groups in relation to rabbit health information. *The veterinary nurse*. 9(7) pp 382-387. <https://doi.org/10.12968/vetn.2018.9.7.382>
- Pinho, R.H., Leach, M.C., Minto, B.W., Rocha, F.D.L. & Luna, S.P.L. (2020). Postoperative pain behaviours in rabbits following orthopaedic surgery and effect of observer presence. *PLoS ONE*. 15(10) <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0240605>
- [Podberscek, A.L., Blackshaw, J.K. & Beattie, A.W. \(1990\). The behaviour of group penned and individually caged laboratory rabbits. Applied Animal Behaviour Science. 28. pp 353-363.](#)
- Princz, Z., István, R., Biró- Németh, Z., Matics, Z., Gerencsér, Z., Nagy, I. & Szendro, Z. (2008). Effect of cage height on the welfare of growing rabbits. *Applied Animal Behaviour Science*. 114 (1-2), pp 284-295. <https://doi.org/10.1016/j.applanim.2008.01.006>
- Rooney, N.J., Blackwell, E.J., Mullan, S.M., Saunders, R., Baker, P.E., Hill, J.M., Sealey, C.E., Turner, M.J & Held, S.DE. (2014). The current state of welfare, housing and husbandry of the English pet rabbit population. *BMC Research Notes*. <https://doi.org/10.1186/1756-0500-7-942>
- RSPCA (2022). Keeping rabbits and guinea pigs together. <https://www.rspca.org.uk/adviceandwelfare/pets/rabbits/company/rabbitsandguineapigs> [2022-05-24]
- Ruchti, S., Meier, A.R., Würbel, H., Kratzer, G., Gebhardt-Henrich, S.G & Hartnack, S. (2018). Pododermatitis in group housed rabbit does in Switzerland - Prevalence, severity and risk factors. *Preventive Veterinary Medicine*. 158, pp 114-121. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2018.06.011>
- [Sachser, N. Was bringen Präferenztests?. \(1998\). Current Research in Applied Ethology. I: Van den Weghe, S. \(red.\) Darmstadt: KTBL. pp 9-20.](#)

- [Sachser, N., Künzl, C. & Kaiser, S. \(2007\). The Welfare of Laboratory Guinea Pigs. I: Kaliste, E. \(red.\) The Welfare of Laboratory Animals. Vol 2. Dordrecht: Springer. pp 181-209.](#)
- Seaman, S.C., Waran, N.K., Mason, G. & D'eath, R.B. (2008). Animal economics: assessing the motivation of female laboratory rabbits to reach platform, social contact and food. *Animal behavior*. 75 (1) pp 31-42.
<https://doi.org/10.1016/j.anbehav.2006.09.031>
- SFS nr: 2018:1192. Djurskyddslagen. Näringsdepartementet RSL.
- Shepherd, A.J. (2008). Results of the 2006 AVMA survey of companion animal ownership in US pet-owning households. *Javma - Journal of the american veterinary medical association*. 232 (5), pp 695–696.
<https://doi.org/10.2460/javma.232.5.695>
- [Shomer, N.H., Holcombe, H. & Harkness, J.E. \(2015\). Biology and Diseases of Guinea Pigs. I: Fox, J.G., Anderson, C.L., Otto, G.M., Pritchett-Corning, K.R. & Whary, M.T. \(red.\) Laboratory Animal Medicine. 3 uppl. Cambridge: Academic Press. pp 247-283. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-409527-4.00006-7>](#)
- SJVFS 2019:15. Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om villkor för hållande, uppfödning och försäljning m.m. av djur avsedda för sällskap och hobby. Jönköping: Statens jordbruksverk.
- Speight, C. (2016). Environmental Enrichment for Pet Rabbits - How Can the RVN Help Educate Owners?. *Veterinary Nursing Journal*. 31(5), pp 144-148.
<https://doi.org/10.1080/17415349.2016.1153990>
- Stapleton, N. (2016). Stranger danger: the importance and perils of companionship in rabbits. *The Veterinary Nurse*. 7(4). <https://doi.org/10.12968/vetn.2016.7.4.206>
- Statens Jordbruksverk (2022). Kaniner. <https://jordbruksverket.se/djur/hundar-katter-och-smadjur/kaniner> [2022-03-18]
- Statistiska Centralbyrån (2012). Hundar, katter och andra sällskapsdjur 2012. (2013) SCB.
- Surridge, A.K., Bell, D.J. & Hewitt, G.M. (1999). From population structure to individual behaviour: genetic analysis of social structure in the European wild rabbit (*Oryctolagus cuniculus*). *Biological Journal of the Linnean Society*. 68 (1-2), pp 57-71. <https://doi.org/10.1006/bijl.1999.0330>
- The People's Dispensary for Sick Animals (2021). PDSA Animal Wellbeing Report 2021. <https://www.pdsa.org.uk/what-we-do/pdsa-animal-wellbeing-report/paw-report-2021/pet-populations-across-the-uk> [2022-04-13]
- Trocino, A., Filiou, E., Tazzoli, M., Bertotto, D., Negrato, E. & Xiccato, G. (2014). Behaviour and welfare of growing rabbits housed in cages and pens. *Livestock Science*. 167, pp 305-314. <https://doi.org/10.1016/j.livsci.2014.05.035>
- Tschudin, A., Clauss., M., Codron, D. & Hatt, J.M. (2011). Preference of rabbits for drinking from open dishes versus nipple drinkers. *Veterinary Record*. 168 (7) pp 190. <https://doi.org/10.1136/vr.c6150>

- Von Holst, D., Hutzelmeyer, H., Kaetzke, P., Khaschei, M., Rödel, H.G. & Schrutka, H. (2001). Social rank, fecundity and lifetime reproductive success in wild European rabbits (*Oryctolagus cuniculus*). *Behavioral ecology and sociobiology*. 51(3), pp 245-254. <https://doi.org/10.1007/s00265-001-0427-1>
- Welsh, T., Coe, J.B., Niel, L & McCobb, E. (2017). A survey exploring factors associated with 2890 companion-rabbit owners' knowledge of rabbit care and the neuter status of their companion rabbit. *Preventive veterinary medicine*. 137. pp 13-23. <https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2016.12.008>
- Williams, O.B., Wells, T.C.E. & Wells, D.A. (1974). Grazing management of Woodwalton Fen: Seasonal Changes in the Diet of Cattle and Rabbits. *Journal of Applied Ecology*. 11(2), pp 499-516. <https://doi.org/10.2307/2402204>
- Wolf, P., Speers, R. & Cappai, M.G. (2019). Influence of different types of bedding material on the prevalence of pododermatitis in rabbits. *Research in Veterinary Science*. 129. pp 1-5. <https://doi.org/10.1016/j.rvsc.2019.12.004>

Tack

Tack till alla djurägare som tog sig tid att besvara enkäten. Tack till den mindre grupp djursjukskötare studenter och handledare som gett feedback och stöttning genom arbetets gång. Tack till Sveriges kaninvälfärdsförening för engagemang och hjälp med spridning av enkäten.

Bilaga 1

Hej!

Välkomna till vår enkät om djurägares förväntningar vid införskaffande av kanin, vad roligt att du vill vara med! vi riktar oss till dig som är över 18år, just nu har kanin och som skulle kunna tänka sig att svara på några frågor kring vilka förväntningar du hade kring att skaffa kanin och hur dessa motsvarade verkligheten. Om du har flera kaniner just nu, svara utifrån den du införskaffade senast. Enkäten tar ungefär 5–10 minuter att besvara.

Tack på förhand!

Unni & Frida

1. Villkor och samtycke

När du samtycker till att delta i studentarbete Djurägares förväntningar på kaninägande innebär det att Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) behandlar dina personuppgifter. Att ge SLU ditt samtycke är helt frivilligt, men utan behandlingen av dina personuppgifter kan inte studentarbetet genomföras. Denna blankett syftar till att ge dig all information som behövs för att du ska kunna ta ställning till om du vill ge ditt samtycke till att delta i studentarbetet och till att SLU hanterar dina personuppgifter eller inte.

Deltagande i studien är helt frivilligt och behandlingen av dina personuppgifter sker med stöd av den rättsliga grunden samtycke. Du kan när som helst återkalla ditt samtycke utan att ange orsak, vilket dock inte påverkar den behandling som skett innan återkallandet. SLU är ansvarig för behandlingen av dina personuppgifter, och du når SLUs dataskyddsombud på eller via 018-67 20 90. Dina kontaktpersoner för detta arbete är studenterna: Frida Persson , fape0003@stud.slu.se. och Unni Stenmark , unst0001@stud.slu.se. Du kan också kontakta handledaren: Maria Andersson, maria.andersson@slu.se.

Vi samlar in uppgifter om din ålderskategori, dina förväntningar på att ha kanin, hur du inhämtat information om att ha kanin och hur du sköter din kanin. Ändamålet med behandlingen av dina personuppgifter är att SLUs student ska kunna genomföra sitt studentarbete Djurägares förväntningar på kaninägande med god vetenskaplig kvalitet. Dina personuppgifter kommer ej överföras till andra organisationer eller företag utanför SLU.

Dina personuppgifter kommer att lagras till dess studentarbetet godkänts och betyget har registrerats i SLUs studieregister. Uppgifterna kommer därefter gallras. Uppgifter du lämnar kan komma att användas i vidare forskningssyfte och lagras i så fall av SLU enligt gängse forskningsmetod.

Om du vill läsa mer information om hur SLU behandlar personuppgifter och om dina rättigheter kan du hitta den informationen på . Du har enligt lag rätt att under vissa omständigheter få dina uppgifter raderade, rättade, begränsade och att få tillgång till de personuppgifter som behandlas, samt rätten att invända mot behandlingen. Om du har synpunkter kan du kontakta integritets- och dataskyddsfunktionen: dataskydd@slu.se. Du kan vända dig med klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten, eller 08-657 61 00. Du kan läsa mer om Integritetsskyddsmyndighetens tillsyn på <https://www.imy.se/>.

Samtycker du till att delta i detta studentarbete och till att SLU behandlar personuppgifter om dig på det sätt som förklaras i denna text, inklusive känsliga uppgifter om du lämnar sådana?

- Ja jag samtycker
- Nej jag samtycker inte

2.

Ansvarar du för en kanin just nu?

- Ja
- Nej

3.

Hur gammal är du?

- 18-21 år
- 22-30 år
- 31-40 år
- 41-50 år
- Äldre än 50 år
- Vill ej uppge

4.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Vilken är den huvudsakliga anledningen till att du skaffade kanin?

- För sällskap
- För barnen
- För tävling
- För utställning
- För slakt/produktion
- Annat

5.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Varifrån införskaffade du din kanin?

- Djuraffär
- Uppfödare
- Köpte/övertog från privatperson
- Annat

6.

Är detta den första kanin du ansvarat för?

- Ja
- Nej

7.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Tog du reda på någon information innan du skaffade kanin?

- Ja
- Nej
- Vet ej

8.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Var vände du dig för information innan du skaffade kanin?

- Sveriges Kaninvälfärdsförening
- Veterinär
- Litteratur
- Sociala medier
- Internet
- Försäkringsbolag
- Annat

9.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Bor din kanin ensam eller med en kaninkompis?

- Ensam
- Med kaninkompis
- Med annat djur

10.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Bor din kanin huvudsakligen inne eller ute? Svara efter säsong.

	Inne	Ute
På sommaren	☐	☐
På vintern	☐	☐

11.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Hur ofta utfodras din kanin med:

	Fri tillgång	Flera gånger/dag	En gång/dag	Flera gånger/vecka	En gång/vecka	En gång/månad	Aldrig	Vet ej
Hö								
Pellets	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kaninmüsli	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Grönsaker (T.ex. tomat, gurka och paprika)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bladgrönt (T.ex. persilja, grönkål, pak choi och spenat)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Grenar/gnagmaterial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Hur ofta förväntade du dig att din kanin skulle utfodras med:

	Fri tillgång	Flera gånger/dag	En gång/dag	Flera gånger/vecka	En gång/vecka	En gång/månad	Aldrig	Vet ej
--	--------------	------------------	-------------	--------------------	---------------	---------------	--------	--------

Hö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pellets	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kaninmüsli	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Grönsaker (T.ex. tomat, gurka och paprika)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bladgrönt (T.ex. persilja, grönkål, pak choi och spenat)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Grenar/gnagmaterial	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Hur kelig är din kanin?

- 1, Inte kelig alls
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10, Väldigt kelig

14.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Är din kanin så kelig som du förväntade dig?

- Lika kelig som jag förväntat mig
- Mindre kelig än vad jag förväntat mig
- Mer kelig än vad jag förväntat mig
- Vet ej

15.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Hur mycket tid spenderar du på att leka/kela med din kanin en genomsnittlig dag?

- Mindre än 5 minuter
- 5-15 minuter
- 15-30 minuter
- 30-60 minuter
- Mer än 60 minuter
- Vet ej

16.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Spenderar du lika mycket tid på att leka/kela med din kanin som du förväntade dig?

- Spenderar mer tid
- Spenderar lika mycket tid
- Spenderar mindre tid
- Vet ej

17.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

I vilken utsträckning söker din kanin kontakt med människor?

- 1, Låg utsträckning
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10, Hög utsträckning

18.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Söker din kanin kontakt med människor så ofta som du förväntat dig?

- Lika ofta som jag förväntat mig
- Oftare än vad jag förväntat mig
- Mindre ofta än vad jag förväntat mig
- Vet ej

19.

Om din kanin inte har ätit på 24 timmar, vad gör du?

- Kontaktar veterinär direkt
- Kontakta veterinär om några dagar om den inte börjat äta
- Ingenting, de kan ha långa ätuppehåll
- Vet ej

20.

Om din kanin ligger tryckt mot marken med öronen spända mot huvudet och kisar med ögonen, vad kan det vara tecken på?

- Smärta
- Hunger
- Sjukdom
- Trötthet
- Vet ej
- Annat _____

21.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Hur mycket tid spenderar du i genomsnitt på skötsel (klippa klor, borstning, rengöra bur/toalåda)

en vanlig dag?

- Mindre än 5 minuter
- 5-15 minuter
- 15-30 minuter
- 30-60 minuter
- Mer än 60 minuter
- Vet ej

22.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Spenderar du lika mycket tid på skötsel (Klippa klor, borstning, rengöra bur/toalåda) som du

förväntade dig?

- Spenderar mer tid än jag förväntat mig
- Spenderar lika mycket tid som jag förväntat mig
- Spenderar mindre tid än jag förväntat mig
- Vet ej

23.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Hur motsvarar kaninägande dina förväntningar?

- Svårare än jag förväntat mig
- Lika lätt/svårt som jag förväntat mig
- Lättare än jag förväntat mig
- Vet ej

24.

Svara utifrån den kanin du införskaffade senast och ansvarar för just nu.

Vad önskar du att du hade haft kunskap om innan du skaffade kanin? (Valfritt)

Tack för din medverkan!

När arbetet är sammanställt kommer det finnas att läsa på <https://stud.epsilon.slu.se/>, SLU:s arkiv för studentarbeten. Om du har några funderingar kan du kontakta oss på fape0003@stud.slu.se eller unst0001@stud.slu.se.

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i **JA**, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i **NEJ**, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Även om du inte publicerar fulltexten kommer den arkiveras digitalt. Om fler än en person har skrivit arbetet gäller krysset för samtliga författare. Läs om SLU:s publiceringsavtal här:

- <https://www.slu.se/site/bibliotek/publicera-och-analysera/registrera-och-publicera/avtal-for-publicering/>.

JA, jag/vi ger härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.